

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO AMERISKE BRATSKO ZVEZE — OFFICIAL ORGAN OF THE AMERICAN FRATERNAL UNION

Naslov — Address

NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

Entered as Second-Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio, Under the Act of March 3rd, 1879. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1926

NO. 49. — ST. 49.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, DECEMBER 19 — SREDA, 19. DECEMBRA, 1945

VOLUME XXI.—LETNIK XXI.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

SEDEŽ ZDRUŽENIH NARODOV

Po daljših debatih in agitaciji je pripravljajni odsek Organizacije združenih narodov, ki zboruje v Londonu, odglasoval, da naj bo stalni sedež te mednarodne organizacije v Zedinjenih državah. Izmed veselih sta bili Anglija in Francija za Evropo, Rusija pa za Ameriko. Delegacija Zedinjenih držav je bila nevtralna. Jugoslavija je glasovala za Ameriko, istotako tudi latinske ameriške republike in Avstralija. V katerem mestu Zedinjenih držav bo sedež Organizacije združenih narodov, še ni določeno; za to odličnost se poteguje kakih 20 mest.

POVOJNE TEŽKOČE

Izmed vseh držav, ki so bile zapletene v veliko svetovno vojno, je bila primeroma najmanj prizadeta naša republika. Toda neizogibne vojne posledice tudi naši deželi niso prizanesle. Dasi ni pomanjkanja, imamo znatno inflacijo, štrajke in pretne štrajkov in akutno pomanjkanje stanovanj. To prav posebno občutijo stotisočeri veterani, ki se iz vojne službe vračajo v civilno življenje.

PRIVATNA PODJETNOST

Privatna podjetnost nekako zadošča potrebam dežele v normalnih časih, toda v izrednih časih se ne obnese. Zato smo tekom vojne morali imeti vladne regulacije industrij in drugih panog gospodarskega življenja. Po zaključku vojne je bila večina teh regulacij hitro ukinjena, kar se je v raznih primerih že izkazalo za preneglano. Povojne razmere niso normalne razmere, in privatna podjetnost, ki v prvi vrsti stremi po dobičkih, zahtevam ne more zadostiti. To se je posebno pokazalo v gradbeni industriji, ki gradi objekte, od katerih pričakuje večjega dobička, medtem, ko se z gradnjami cenejših domov odlašajo. Zato je vlada ponovno vzpostavila regulacijo gradbenega materiala in določila 50% istega za izgradnje stanovanjskih hiš do cene deset tisoč dolarjev.

PREDRAGE HIŠE

Ukrep administracije, ki daje neke prednosti gradnjam hiš do deset tisoč dolarjev vrednosti, najbrž ne bo dosti odpomagal pomanjkanju stanovanj. Večina vojnih veteranov si ne bo mogla nabaviti bivalne hiše po takih cenah, niti ne bo mogla plačevati stanarin v takih hišah. Podjetniki pa ne bodo gradili hiš po cenah pet ali šest tisoč dolarjev, dokler lahko gradijo hiše po cenah deset tisoč dolarjev. To enostavno iz vzroka, ker se pri dražjih gradnjah več zasluži.

LEPO PREROKOVANJE

Philip Murray, predsednik C.I.O., je izjavil, da naša dežela drvi proti gospodarskem polomu, ki bo hujski kot je bil oni leta 1929. Po njegovem mnenju so glavni vzroki za to manjši zaslužki delavcev na eni strani, in kopičenje vedno večjih dobičkov na strani korporacij.

VOJNA ŠPIJONAŽA

Sovražna špijonaža tekom vojne ni bila tako razprežena kot smo se bali. Federal Bureau of Investigation naznanja, da je bilo tekom vojne v Severni in

BALKANU SE SVITA

Balkanska ljudstva je dolga stoletja vladala Turčija. V začetku 19. stoletja se je začela turška moč rušiti in balkanska ljudstva so dobila nekaj samovlade pod lastnimi vladarji. Toda le dve balkanski deželi sta imeli vladarja svojega rodu, namreč Srbija in Črna gora.

Veliki evropski mogotci, med njimi posebno Avstrija in Nemčija, so vsilili "osvobodnim" balkanskim ljudstvom tujece za vladarje. Bolgarija je dobila Nemca, Ferdinanda Koburškega; istotako so dobile nemške prince za vladarje Rumunija, Grčija in Albanija. Grčija je po nekaj desetletjih svojega nemškega kralja nadomestila s sinom danskega kralja.

Vse balkanske dežele so bile majhne in vsled dolge turške nadvlade zanemarjene, kraljičev oziroma knezov pa je kar mrgolelo. Med temi vladarji je bilo polno intrig, katere so pridno pospeševale in dostikrat naravnost povzročale evropske velesile, posebno Avstro-Ogrska, Nemčija in Anglija ter do znatne mere tudi carska Rusija.

Nekateri teh balkanskih ljudstvom vsiljenih vladarjev so bili kar na plačilnih listah raznih velesil. Posebno močan je bil vpliv Avstro-Ogrske in Nemčije, torej nemški vpliv. To je razumljivo, ker so Nemci imeli v svojih nemških princih izborne valpete.

Najbolj jasno se je to pokazalo v Bolgariji. V obeh svetovnih vojnah se je Bolgarija pridružila Nemčiji. Tega ni bilo krivo bolgarsko ljudstvo, ki je bilo vedno naklonjeno Rusiji, katere jih je bila osvobodila turške nadvlade; v prvi svetovni vojni je postavil Bolgarijo na stran Nemčije, oziroma centralnih sil, bivši kralj Ferdinand, v drugi svetovni vojni pa je zavozil v Hitlerjev tabor Ferdinandov sin, kralj Boris. Nekaj vpliva pri tem je nedvomno imel tudi Mussolini, kajti soproga kralja Borisa je bila italijanska princeza. Tako je bila Bolgarija v obeh vojnah tepena. Na splošno pa tudi drugi balkanski vladarji niso delali posebne časti svojemu peklcu, niti koristi "svojim" narodom.

Spori med balkanskimi narodi so bili večinoma povzročeni po zunanjih intrigh, v katerih so služili za posredovalce balkanski kralji in njihovi opode. Naravne zaklade balkanskih dežel so izkoriščali inozemski kapitalisti, ki domačim delavcem niso privoščili niti eksistenčnega zaslužka. Zato je toliko krika v Londonu in deloma tudi v Washingtonu o "diktaturi" v novi Jugoslaviji, ker se je sedanja vlada odločila za poddržavljenje naravnih bogastev. Mar je kapitalistom demokracija! Če bi hoteli iskati pomanjkanje demokracije, najdejo isto bližje doma.

Zdi se, da je kraljevskim intrigantom na Balkanu odzvonilo. Največja balkanska država, Jugoslavija, je bila po ustavodajni skupščini proglašena za republiko. V Bolgariji mesto mladoletnega kraljiča Simeona "vlada" regentstvo, toda zdi se, da ima vso oblast v rokah Domovinske fronta, ki bo najbrž proglasila republiko, kakor hitro bodo razmere zrele za to. V Albaniji so nedavne volitve pokazale, da ljudstvo ni navdušeno za povratek kralja Zoga. Gr-

Agrarna reforma v Jugoslaviji

Povojne razmere so bodisi izzvale ali pa pospešile tako zvano agrarno reformo v raznih evropskih deželah. Temeljna ideja agrarne reforme je razdeliti velika posestva, ki jih lastniki ne potrebujejo ali ne obdelujejo, med male kmete, ki imajo prenamajna zemljišča za vzdrževanje svojih družin, ali pa med najemnike in dninarje, ki niso imeli niti peti lastne zemlje. Take razdelitve velikih zemljišč so se že pričele izvajati na Poljskem, v Češkoslovaški, na Madžarskem, v Bolgariji, v Jugoslaviji in drugod. Nas seveda v prvi vrsti zanima, kako se ta reč vrši v Jugoslaviji.

V naslednjem je navedenih nekaj izvelekov iz obširnega tozadevnega poročila, ki ga je napisal Boris Zihel, jugoslovanski žurnalista za Vseslovensko časniško službo.

Provizorična ljudska vlada je sprejela zakone agrarne reforme, ki določajo razdelitev velikih posestev v Slavoniji, Vojvodini, Sloveniji, Bosni in Hercegovini in deloma v Dalmaciji. V vseh teh pokrajinah so se še iz časov fevdalizma vzdržala nekatera veleposestva. V Jugoslaviji je bilo veliko govora o agrarni reformi in letih 1919 do 1921, toda izvedena je bila v zelo malem obsegu in tako, da so se v glavnem okoristili bogataši.

Reforma je imela toliko izjemnih določb, da so mali kmetje in najemniki ostali prilično tam, kje so bili prej. V Srbiji je na primer 337,429 kmečkih družin lastovalo 1,350,922 akrov sveta, medtem, ko je 208 veleposestnikov lastovalo 974,565 akrov. V Sloveniji je 11 veleposestnikov lastovalo 80,000 akrov zemljišč in 15 največjih cerkvenih posestev je obsegalo 92,500 akrov obdelovalne zemlje in gozdov.

V Sloveniji, Slavoniji in Vojvodini so lastovali velika zemljišča tudi inozemci, posebno Nemci in Madžari. Avstrijski knez Auersperg, navdušen pri-

(Dalje na 2. strani)

IZ ČEŠKOSLOVAŠKE

V Češkoslovaški je stopila v veljavo nova postava, ki določa poddržavljenje narodnih bogastev in institucij v velikem obsegu. Podržavljeni bodo rudniki, jezikarska, pletilna in živilska industrija, trgovske banke in privatne zavarovalniške družbe. Skoro vsa podjetja, ki uposljujejo 400 ali 500 oseb, pridejo pod državno upravo. Izvzeta pa so stavbinska in posojilna društva, združene banke in zadrage, ki tvorijo velik del ekonomskega življenja dežele. Podržavljena bodo tudi velika posestva ali podvzvetja odsotnih lastnikov.

Podvzvetja, ki so jih lastovali sovražni državljani ali njihovi sodelovalci, bodo odvzeta in poddržavljena brez odškodnine. Vsa druga podvzvetja pa, tudi podvzvetja inozemcev, ki bodo podržavljena, bodo plačana v državnih bondih po vrednosti na podlagi davčnih prijav. Pred vojno je bilo na Češkoslovaškem mnogo nemškega kapitala, od katerega se bo sedaj dežela osamosvojila s poddržavljenjem.

Predsednik Beneš se je tudi izrazil, da želi Češkoslovaška ostati v najboljših gospodarskih in kulturnih odnosih z zapadnimi državami, toda za svojo protekcijo se bo zanašala na Sovjetsko unijo.

ZNAČILNA POTA REFORM

Vse reforme, posebno tiste, katerih cilj je izboljšano blagostanje širokih ljudskih slojev, imajo od začetka težko pot. Posamezniki ali male skupine, ki se v starih razmerah dobro počutijo, nasprotujejo reformam, jim pripisujejo radikalne tendence in jih označajo z imeni, ki so istočasno na slabem glasu.

Ko je pokojni predsednik Roosevelt leta 1937 izšil od kongresa postave, katere pomagajo farmerjem-najemnikom se osamosvojiti z dolgoročnimi posojili, po zelo nizki obrestni meri, so nasprotniki označevali to reformo za komunistično. Vendar je ta reforma dosedaj omogočila 40,000 ameriškim farmerjem, da so prišli do svojih lastnih zemljišč. To je dober, dasi majhen začetek, kajti statistika iz leta 1940 je izkazovala v Zedinjenih državah 6,100,000 farm v obratu; od teh je bilo 2,360,000 ali skoro 39% najetih. To se pravi, da so dotične farme lastovali odsotni lastniki, obdelovali pa so jih najemniki, ki si niso mogli kupiti zemljišč. To v najboljše deželi na svetu.

V Evropi, ki je neprimerno bolj gosto naseljena kot Amerika, je bil še mnogo večji odstotek kmetovalcev prisiljen obdelovati najeta zemljišča. Zahteva za tako zvano zemljiško reformo v Evropi je stara, toda, kot se zdi, se je ta reforma začela resno izvajati šele zdaj, ko je vojna stare sisteme v mnogih državah resno omajala. Velika posestva posameznikov ali ustanov, ki so se dajala v najem ali so ležala v pušči, se razdeljujejo med siromašne kmete in kmečke delavce, ki niso imeli nikake svoje lastne zemlje ali pa premajhne komplekse za vzdrževanje sebe in svojih družin. To se izvaja v Jugoslaviji, v Bolgariji, na Madžarskem, na Poljskem in drugod. Bivši lastniki takih veleposestev seveda proti temu glasno protestirajo in nazivajo zemljiško reformo za pravi komunistem.

Na Japonskem, kjer obdelovalne zemlje še bolj primanjkuje kot v Evropi, so tudi posamezni lastniki posedovali ogromna posestva, medtem, ko so se milijoni kmečkih družin skromno preživljali na najetih zemljiščih. General MacArthur, ki je poveljnik zaveznikih okupacijskih armad na Japonskem, je zapopadel situacijo in je ukazal, da se vsa taka velika posestva razdelijo med kmečke družine, ki jih obdelujejo. Tako bo zemljiška reforma izvedena tudi na Japonskem na povelje ameriškega generala, ki je vse prej kot komunist. Kljub temu pa je skoraj gotovo, da go bodo prizadeti bivši veleposestniki vsaj na tihem zmerjali s komunistom.

SLOVENSKE VESTI

Skupno veselico prirediti društvo št. 155 ABZ in društvo št. 333 SNPJ v Blaine, Ohio, v soboto 22. decembra zvečer. Polovica čistega dobička prireditve je namenjena v podporo našim ljudem v Sloveniji.

Slovenska mladinska šola S. N. Doma v Clevelandu, Ohio, priredi bogat božični program z igro, petjem in Miklavževim obdarovanjem v nedeljo 23. decembra. Program se bo vršil v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. in se bo pričel ob treh popoldne.

(Dalje na 2. strani)

Sezonsko razpoloženje po svetu

Po starih tradicijah bi morala ta sezona biti čas miru in dobre volje, toda nam, kot nekdanji bog Janus, kaže dva obraza. Na primer, velika vojna je bila končana in na večjem delu našega planeta je zavladal mir; tu in tam nekoliko nesiguren mir, vendar mir. To je veliko vredno. Na drugi strani pa se nekaki neoficielni boji še vršijo v Indoneziji in na Kitajskem. Za zavezniske okupacijske čete v Evropi, na Japonskem in na Pacifiku je sedanji mir tudi nekako polovičarski. Biti morajo v večji ali manjši vojni pripravljeno, četudi ni več pravih bojev in napadov.

Tudi tradicionalna dobra volja sezone nam kaže dva obraza. Glavni vzrok za dobro voljo v skoro vseh delih sveta je dejstvo, da je svetovna vojna končana; takega vzroka pri nas ni bilo že štiri leta, drugod pa še delj. Vojaki, ki so se zdravi vrnili v civilno življenje, imajo dovolj vzroka za dobro voljo; isti vzrok za dobro voljo imajo njihove družine in prijatelji. Splošne gospodarske razmere v naši deželi so še dovolj ugodne, kljub delni brezposelnosti, štrajkom in višjim cenam življenjskih potrebščin. Na drugi strani pa je manj vzroka za dobro voljo v družinah, katerih člani se niso vrnili iz vojne vihr, ali so se vrnili kot poškodovani. To velja za našo deželo.

V evropskih deželah, ki so bile po vojni prizadete, je pogojev za dobro voljo nekoliko manj. Posebno v deželah, ki so bile po vojni tako opustošene in izropane kot je bila naša rodna Jugoslavija. Tam je zima, in tisočeri nad glavo, manjka obleke, obuvala, kurjave, zdravniške oskrbe in mnogokje tudi hrane.

Tragedija, ki je zadela deželo, je bila prevelika, da bi se moglo v kratkem času vsaj najbolj nujnim potrebam zadostiti. Za stotisoče naših ljudi v starem kralju bo glavni povod za tisto dobro voljo, ki bo, v dej-

(Dalje na 5. str.)

SLABO ZA KVIZLINGE

Letošnje leto je usodno za narodne izdajalce, katere z modernim imenom nazivamo kvizlinge. To idilično ime so dobili od Vidkuna Quislinga, ki je bil svoj rodno Norveško izdal Hitlerju. Pred nekaj tedni mu je sodišče prisodilo zaslužen kazni in zdaj počiva v neznanem grobu. Ze pred njim je silno plačilo dobil Pierre Laval, ki je kot luterski ministrski predsednik Francije stoprocentno služil Hitlerju.

Iz Nizozemske prihaja vest, da je bil tam na smrt obsojen Anton Mussert, ki je v svoji domaći deželi igral silno izdajalsko vlogo kot njegov kolega Quisling na Norveškem. Iz Budapešte poročajo, da se bo v januarju vršila sodna obravnava proti Ferencu Szalasyu, bivšemu ministrskemu predsedniku Madžarske, ki je prav do poloma sodeloval s Hitlerjem. In iz Bratislave poročajo, da je bil 28. oktobra tja priveden bivši predsednik luterske republike Slovaške, monsignor Joseph Tiso, ki je bil Slovaško pripel k Hitlerjevemu vozu. Zagovarjati se bo moral kot vojni zločinec zaradi veleizdaje. Kdo ve, kako se vršijo takih poročil počutijo drugi večji in manjši kvizlingi raznih narodov!

NOVE IZKUŠNJE IN IDEJE

Vsak človek s povprečno inteligenco lahko ugotovi, da gre razvoj človeške družbe neprestano naprej. Včasih polagoma in skoro neopazno, včasih skokoma. Kdor se zamisli v razmere ali probleme treh ali štirih desetletij nazaj, mora priznati veliko razliko v primeri s sedanji razmerami in sedanjimi idejami. Potok moremo začasno ovirati in teku, toda ga ne moremo trajno ustaviti. Tako se morajo stare ideje umikati novim, ki so zrastle iz novih izkušenj in novih razmer.

Pri tem je značilno dvojje: nekateri ljudje hitro zapopadejo silo naravnega razvoja in skušajo korakati vzporedno z njo; drugi pa vsled duševne ostarelosti ali osebne sebičnosti skušajo ta razvoj zaustaviti. To se jim sicer ne posreči, toda dostikrat tak razvoj ovirajo in povzročajo spore, ki nikomur ne koristijo.

Vojni časi so izredni časi, ki prisilijo misliti mnoge ljudi, ki so v tako zvanih normalnih razmerah prekomodni za misliti. Razmišljanje zahteva duševnega napora in vsak napor zahteva moči in volje. Komodni ljudje vsled tega najrajši prepustijo razmišljanje drugim, ker to jim prihrani duševni napor. Toda izredni časi, kot so bili vojni in bodo povojni časi, pripravijo mnoge ravnodušne ljudi, da začnejo razmišljati sami zase. Zato se v takih časih pojavljajo nove ideje neprimerno hitreje in pogosteje kot v tako zvanih normalnih časih.

*

Citali smo, da mnogi vojni veterani, ki so se vrnili iz druge svetovne vojne, niso zadovoljni z dosedanjimi veteranskimi organizacijami, ampak si snujejo nove. Ena teh novih veteranskih organizacij je Ameriški odbor veteranov—American Veterans Committee. Načeluje ji 25-letni Charles G. Bolte, ki se je bil že leta 1941 po dovršenih študijah prostovoljno vpisal v armado in je leta 1942 izgubil eno nogo v Afriki. Organizacija je še mlada in primeroma majhna; šteje namreč samo okrog 10 tisoč članov. Člani te organizacije sodijo, da jih ne morejo reprezentirati veterani prve svetovne vojne, ker stare veteranske organizacije so zrastle v povsem drugačnih razmerah kot so današnje, ker so v javnosti reprezentirane po uradnih, ki ne zastopajo idej povprečnih veteranov, in, ker veteranom druge svetovne vojne ne dovolijo pravilnega izražanja. Novi veterani sodijo, da je pravilno spoštovati starost, toda pri tem se ne bi smelo prezirati in zapostavljati izkušnje in idej novih veteranov.

Člani novega Ameriškega veteranskega odbora sodijo, da je splošno blagostanje ameriškega ljudstva mnogo važnejše od "bonusov," ki jih morejo veteranske organizacije izsiliti od kongresa. Bonus se hitro porabi, če deželo objame depresija. Tudi prednost zaposlenja za odpustene vojake ne reši problema. Kdo bo kupoval produkte naše industrije, če je deset ali več milijonov delavcev brezposelnih, dasi so morda zaposleni vsi veterani? Taka zaposlenost bi mogla biti samo začasna.

Novi veterani hočejo prosperiteto za vso Ameriko, ker le na ta način je tudi njim zagotovljena prosperiteta. Novi veterani

(Dalje na 2. strani)

Vsak po svoje

Po dolgih letih druge svetovne vojne moremo končno s prilično mirno vestjo zapisati sezonsko krilatico: mir ljudem na zemlji! Ta mir sicer ni popoln, kakor ni nič popolnega na svetu, vendar, organizirana vojna na življenje in smrt, v katero je bilo zapletenih sto in sto milijonov ljudi, je končana. Največje tovarne morilnega orožja so bile razdejane ali pa so enostavno ustavile obrat. To je veliko in to je važno. Manjše praske, ki se vršijo v tako zvani sveti deželi, na Kitajskem, v Indiji in Indoneziji, so, tako vsaj upamo, le bolj lokalnega pomena. Pa je značilno, da so pri vseh teh zaostalih lokalnih vojnah, z izjemo kitajske, soudeleženi Angličji

Morda je to angleško vojno razpoloženje vzrok, da je Amerika obljubila Angliji nekaj nad štiri tisoč milijonov dolarjev posojila. Seveda bo imel pri tem še prejšnji govoriti naš zvezni kongres, ki je na drugo stran odgovoren ameriškim davkoplačevalcem.

Sodnijska obravnava napram 20 vrhovnim nacijem v Nuernbergu v Nemčiji je iz zaplenjenih dokumentov ugotovila med drugim, da je češkoslovaški kvizling Konrad Henlein dobil za svoje izdajalsko delo po 12,000 mark mesečno iz Hitlerjeve blagajne. Morda tozadevna preiskava tudi pokaže, koliko podkupnine mesečno je dobival iz Hitlerjeve blagajne general Rupnik, pod vodstvom katerega so "slovenski domobranci" v Ljubljani prisegali zvestobo Hitlerju.

Citali smo, da bo parlament male Albanije, ki je soseda Jugoslavije, svetoval kralju Zogu, da naj še kar nadalje ostane v Londonu, ker ga v Albaniji ne potrebujejo. Tako bo na prodaj en nadaljni balkanski prestol.

V Evropi in drugod po svetu je mnogo tako zvanih izkoreninjenecov raznih narodnosti, ki se nečejo vrniti v svoje domovinske dežele. Mnogi pravijo, da nečejo biti tam, kjer so, pa tudi domov nečejo iti. To je težak problem, ki ga bo morala rešiti Organizacija združenih narodov. Morda bi bilo umestno, da kupi kak samoten otok v južnem Pacifiku in transferira tja vse take izkoreninjenec, tuleče derviše in za nameček še vse damejne kralje. Neko vlado bodo morali imeti na otoku, in brezposelnih zamejnih kraljev je dovolj na razpolago.

Po novem letu bo odpadla ena nadaljna kuriozita vojne časa. Zvezne novičarne bodo namreč spet začele kovati niklje iz pravega niklja. Sedanji niklji so iz bakra in srebra.

Stric Sam je zelo radodaren Santa Claus za Anglijo. Pozabil je tistih pet tisoč milijonov dolarjev, katere ji je bil posodil tekom prve svetovne vojne, pozabil je tistih 25 tisoč milijonov dolarjev, katere ji je dal tekom druge svetovne vojne potom "lend-lease," in zdaj ji je obljubil še okrog štiri tisoč milijonov dolarjev posojila na dva procenta obresti. To je "Christmas spirit," kakršnega ni najti nikjer drugje na svetu. Zeleti je le, da bi Stric Sam izkazoval

(Dalje na 2. strani)

NOVA DOBA

GLASILO AMERIŠKE BRATSKO ZVEZE

Lastnina Ameriške bratske zveze

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

aročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

AMERICAN FRATERNAL UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the American Fraternal Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$.72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

VOL. XXI. 104 NO. 49

Nazaj k soncu

Zemlja, namreč njena severna poluobla, se v tej božični sezoni spet začne obračati proti soncu, da jo njegovi žarki obsevajo bolj in bolj direktno. Ta obrat proti soncu povzroči, da se pričnejo dnevi daljšati, da moč teme polagoma pa gotovo pojema. Zato so ta čas narodi, bivajoči na tej poluobli, obhajali nekake božične praznike stoletja in tisočletja pred pojavom krščanstva. Zimski sončni obrat jim je pomenil rojstvo novega sončnega leta, zmago svetlobe nad silami teme.

Za večino Američanov bo letošnje božično razpoloženje lepše kot je bilo kadar koli v zadnjih štirih letih. Leto 1941 nam je bilo prineslo prvi božič vojnega časa in potem ni bilo pravega sonca za nas vse do letos. Toliko časa je vzelo, da so bile temne sovražne sile, ki so nam pretile s strahotno zimo suženstva, dokončno poražene. Veliko je bilo trpljenja, velike so bile žrtve, toda končno je posijalo sonce zmage. Zmagale so sile sončne svobode in oblast teme se je zrušila. In naša pot nas vodi soncu naproti.

Posledice zime in teme seveda ne izginejo hipoma. Prehodna doba proti pomladi in poletju ima mnogo neprijetnosti. Mnogi sploh ne bodo nikoli popolnoma preboleli trpkih posledic dolge vojne zime. Za mnoge sončni žar ne bo nikdar tako svetel kot je bil nekoč. To je neizogibno. Na splošno pa koraka ameriško ljudstvo sončni bodočnosti naproti.

Kot Slovane po krvi in jeziku nas mora tudi veseliti, da je, po vseh znakih soditi, zasijala sončna doba tudi slovaškim narodom, ki so toliko pretrpeli pred silami teme in toliko žrtvovali za poraz istih. Dve tisočletni sovražnici Slovanov, zahrbtna Italija in brutalna Nemčija, sta poraženi, kot se nista bili nikdar prej. Strup iz Berlina, Rima in Dunaja ne bo več zastrupljal Slovanov. Največja slovanska država, Rusija, je bila prva, ki je ustavila do takrat nepremagljive nemške herde in jih vrgla nazaj. Takrat se je pričel za pobesnele Nemce začetek konca, takrat so posijali prvi žarki zavezniške zmage. Največja slovanska država je med tremi velesilami, ki so odločile zavezniško zmago, pripela svoj pošten, morda največji del. Vsekakor pa so bile njene žrtve največje. In danes ima v zboru narodov besedo, ki ji gre po njeni moči in njenih žrtvah. Danes ima svoj prostor na soncu, ki ga nobena jata črnih krokarjev ne bo več zasenčila.

Posebno pa se kot rojeni Slovenci in Jugoslavniki veselimo, da je bila naša rodna Slovenija v svetovni vojni vihrin vedno in odločno na strani sončnih sil. Vse, kar je bilo zdravega in poštenega, se je borilo proti Italijanom in Nemcem, borilo se je na tisti strani, kjer so se borile Amerika, Rusija in Anglija. V vsaki deželi se seveda dobijo izrodki, zaslepljeni in izdajalci, in tako ni bila brez njih niti Jugoslavija. Toda ogromna večina ljudstva je bila na strani sonca, na strani svobode, na strani demokratične Amerike, na strani slovanstva. Ta večina se ni vezala s svojimi tisočletnimi sovražniki, Italijani in Nemci, v svrhu osebnih udobnosti in koristi. Ostala je zvesta slovanstvu, demokraciji in poštenemu mislečemu človeštvu.

Danes stopa jugoslovansko ljudstvo odločnih korakov soncu naproti. Zaveda se besed nasegga velikega pesnika Simona Gregorčiča, ki ga je opozoril že pred desetletji: "Luč naša, bratje, od izhoda; od tam nam sonce nosi zlati dan!" Silne so bile žrtve naše rodne dežele, življenjske in materialne, in težka bo pot do sončnega blagostanja. Toda, ljudstvo, ki je bilo pripravljeno rajši umreti kot pa živeti v temi fašistične ali nacijske sužnosti, bo premagalo vse zapreke povojnih težkoč in prispelo na sončne livade človeka vrednega življenja. To ljudstvo je z dejanji povedalo vsemu svetu: "Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo; naš rod bo tu gospodoval, naš jezik, naše pravo!"

Mi smo upravičeno ponosni na narod, iz katerega izhajamo, ponosni pred vsem svetom. Noben narod si ni bolj odločno in z večjimi žrtvami začrtal svojo pot soncu naproti. Ta pot pa je strma in grudasta in potniki vsaj za prvi čas potrebujejo materialne pomoči od nas, ki smo njihovi bratje po krvi in jeziku. Slovenci in Jugoslavniki so s svojo herojsko borbo proti nacizmu in fašizmu pomagali tudi Ameriki. Vsak sovražnik, ki je padel na jugoslovanskih tleh, je pomenil enega sovražnika manj proti ameriškim armadam, v katerih je služilo tudi tisoče slovenskih Američanov. Odolžimo se jim zdaj za to z materialno pomočjo, ki jo nujno potrebujejo. To naj bo naš božični pozdrav in naš prispevek za srečo in mir ljudem na zemlji.

Sezonska voščila

V tem času, ko se ob žaru nove luči vsa srca raznežijo v bratstvu do vseh pošteno mislečih ljudi, posebno pa še do tistih, ki so nam po krvi in idejah najbližji, pošiljam sezonska voščila za izpolnitev njihovih najplemenitejših želj vsem članom in članicam Ameriške bratske zveze. Ta voščila naj veljajo v mojem imenu in v imenu vsega glavnega odbora.

JANKO N. ROGELJ, glavni predsednik ABZ.

Splošno je bližina tej božični sezoni z iskreno in srčno hvaležnostjo za božanski mir, ki je spet med nami. Iskreno želim vam in vašim najveselejši božič in novo leto z izpolnitvijo vaših najljubših upov in pričakovanj.

F. J. KRESS, 1. glavni podpredsednik ABZ.

Vsemu članstvu Ameriške bratske zveze želim vesele božične praznike in srečno novo leto.

ANTON KRAPENC, 2. glavni podpredsednik ABZ.

Vsem članom in članicam Ameriške bratske zveze, posebno pa še tistim, s katerimi sem imela srečo in čast se seznaniti na 17. redni konvenciji v Rock Springsu, želim najveselejši božični praznike in blagostanja polno novo leto 1946.

MARY KERSHISNIK, 3. glavna podpredsednica ABZ.

Podpisani voščim in želim vsem glavnim, porotnim in društvenim odbornikom in vsemu članstvu Ameriške bratske zveze najbolj vesele božične praznike ter srečno in nad vse uspešno novo leto 1946.

STEVE MAUSER, 4. glavni podpredsednik ABZ.

Zvrhano mero božičnega veselja in zaželjenih uspehov polno leto 1946 želim vsem članom in članicam Ameriške bratske zveze.

CYRIL J. ROVANSEK, 5. glavni podpredsednik ABZ.

Najlepše božično razpoloženje in vso srečo v letu 1946 želim vsem članom in članicam Ameriške bratske zveze.

MARY PREDOVICH, 6. glavna podpredsednica ABZ.

Za večino prebivalstva te dežele bodo bližajoči se božični in novoletni prazniki najveselejši po dolgih letih vojne. Naj bi bili taki tudi za vse člane in članice Ameriške bratske zveze!

LOUIS CHAMPA, glavni blagajnik ABZ.

Nekaljeno zdravje, primerno blagostanje in notranja zadovoljnost so največji blagor človeškega življenja. Naj bi bili tega deležni vsi člani in članice Ameriške bratske zveze v božični in novoletni sezoni in naprej brez konca.

DR. F. J. ARCH, vrhovni zdravnik ABZ.

Ob tej priliki želim, da bi ta božična sezona bila najveselejša za vse glavne in porotne odbornike in odbornice, društvene uradnike in uradnice ter vse odrasle in mladinske člane in članice Ameriške bratske zveze. Naj vam bo novo leto zdravo in srečno v vseh ozirih, posebno pa naj pospeši vaše delo za rjst in napredek naše Zveze!

FRANK E. VRANICAR, 1. glavni nadzornik ABZ.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsemu članstvu Ameriške bratske zveze.

ANTON OKOLISH, preds. gl. porotnega odbora ABZ.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

tak Christmas spirit tudi nato torata univerze v Baylorju, ki pram svojim vojakom ki so se izjema omenjena verska sekta vzdržuje. Njegov greh je, ker da včasih v prijateljski družbi zvrne čašico rakije in tudi za razvedrilo igra poker. Vsekakor je predsednik univerze, Pat Neff, izjavil, da se na to kritiko ne bo oziral.

To pokliče v spomin zgodbo bivšega prohibicijskega kongresnika Toma iz Oklahome, ki je tekom volilne kampanje obtoževal svojega protikandidata, da pije whiskey. "Seveda," je izjavil obtoženi kandidat, "jaz pijem whiskey, in sicer najboljšega, ki ga morem dobiti, in kolikor ga morem dobiti. Razlika med me noj in Tomom je pa v tem, da jaz pijem javno, molim pa privatno." In volilci so Toma porazili.

V Washingtonu so se finančni eksperti dogovorili, da dobi Anglija okrog štiri tisoč milijonov dolarjev posojila na dva procenta obresti za dobo 50 let. Pravijo, da za Anglijo je to potrebno, da se gospodarsko spet postavi na noge in da razvije svoje trgovino. To je verjetno. Toda, ko nam veliki časopisi in radijski komentatorji z vsi inhto zatrjujejo, da je to posojilo Angliji v gospodarskem in trgovinskem interesu Amerike, nam ne gre v glavo. Na primer, kakšen biznes je to, če komu posojujemo denar v svrhu, da bo z istim kupoval blago pri nas? In kakšna korist bo za ameriško industrijo, če z našim posojenim denarjem razvijemo angleško trgovsko konkurenco? Nam to enostavno ne gre v glavo. Morda zato ne, ker smo pač zabiti plebejci, ki se ne razumemo na visoke finance.

Če bi nam zagovorniki velikega ameriškega posojila Angliji rekli, da Anglija potrebuje denar za dobro plačano propagando v Ameriki, za vojno v Indoneziji ter za vzdrževanje velikih armad v Indiji, Iranu in Grčiji, bi vsaj razumeli, četudi morda ne bi odobrvali. Tako si moramo pa samo dopovedovati, da visokih financ ne razumemo.

Na generalni konvenciji baptistov v Texasu so nedavno kritizirali predsednika Trumana, češ, da ne zasluži častnega dok-

torata univerze v Baylorju, ki izjema omenjena verska sekta vzdržuje. Njegov greh je, ker da včasih v prijateljski družbi zvrne čašico rakije in tudi za razvedrilo igra poker. Vsekakor je predsednik univerze, Pat Neff, izjavil, da se na to kritiko ne bo oziral.

To pokliče v spomin zgodbo bivšega prohibicijskega kongresnika Toma iz Oklahome, ki je tekom volilne kampanje obtoževal svojega protikandidata, da pije whiskey. "Seveda," je izjavil obtoženi kandidat, "jaz pijem whiskey, in sicer najboljšega, ki ga morem dobiti, in kolikor ga morem dobiti. Razlika med me noj in Tomom je pa v tem, da jaz pijem javno, molim pa privatno." In volilci so Toma porazili.

V Zedinjene države sta pretekli mesec pribežala dva bivša predsednika republike Venezuele, Izaija Medina in Eleazar Lopez Contreras. Sedanja revolucionarna vlada v Venezueli jima je dala na razpolago, da ostane v ječi ali pa se izmažeta iz dežele. Tako sta moža sedla v pripravljeno letalo in odplula v našo sončno Florido. Kaj hudega jima tam ne bo, ker ubežni diktatorji predsedniške ali kraljevske pasme si navadno v naprej preskrbijo toplo finančno zavetišče v inozemstvu.

Senator Connally iz Texasa se je pri neki debati tako razvnel, da mu je ušla kletvica damn. Proti temu je protestiral senator Wherry iz Nebraske, češ, da taki izrazi ne spadajo v senatno zbornico, n a k a r je senator

Connally besedo damn nazaj vzela. Ako bi bil senator Wherry nekaj časa z našimi frontami na evropski ali pacifični fronti, bi se bil takih izrazov privadil. Izgovarjali so jih pri različnih prilikah fantje, ki so neprimerno več storili in žrtvovali za Ameriko kot bo kdaj storil senator iz Nebraske.

Fašistična stranka se je bila izlegla pred 26 leti v Milanu, Italija. Ustanovili so jo bili: Benito Mussolini, Michele Bianchi, Italo Balbo, general Emilio de Bono in grof Cesare Maria de Vecchi. Prvo imenovani štirje so že šli po gobe, grof de Vecchi pa je oni dan stopil v samostan in postal menih. Koliko krvi in solz bi bilo človeštvu prihranjenih, če bi bila vsa petorica fašističnih zarotnikov šla v samostan pred 26 leti!

Polagoma se spet vračamo v normalnost po dolgih letih vojne. To nam potrjujejo razni znaki in vseh straneh. Eden teh znakov je tudi to, da so se spet začele razcvetati surprise parties, ki so bile tekom vojne skoro čisto zaspale. Jaz osebno nisem navdušen za surprise parties, toda nisem tako sebičen, da ne bi jih privoščil drugim, katere veselijo. Zanimajo me pa, in v glavnem zato, ker so tako prilagodljive in porabne za vse mogoče prilike. Samo še krompir je morda poraben na toliko različnih načinov. Surprise party si lahko človek brez posebnega truda prisluzi samo če doživi kako določeno število let, od enega do sto; če pride odhod ali misli kam oditi; če ga zakonski jarem žuli toliko in toliko let; če je dozrel za social security; če je prestal izpit za odvjetnika ali brivca; če je bil izvoljen za senatorja ali konjederca; če je hruška na njegovem vrtu dobro obrodila, itd. Spominjam se, "ko je naša mačka mlade imela, enkrat štiri, enkrat pet," in je navihana sosedova hčerka predlagala, da bi bili tudi tisto proslavili s surprise party.

Neki ameriški reporter v Moskvi poroča, kako so ga njegovi ruski prijatelji obsipali z voščili za njegov rojstni dan. Najlepši sta se mu zdeli sledeči ruski voščili: "Naj bi vaša senca nikdar ne postala manjša! Želimo vam, da dočakate sto let enako mladostni in dobro razpoloženi kot ste danes!"

To želi vaš poročevalec za božič in novo leto tudi vsem dobro mislečim čitateljem te kolone!

A. J. T.

SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Miklavževu obdarovanje otrok priredijo skupno vsa slovenska društva, med njimi dve društvi ABZ, v Gowandi, N. Y., v nedeljo 23. decembra. Prireditve bo v Slovenskem domu in se prične ob treh popoldne.

Federacija društev Ameriške bratske zveze v zpadni Pennsylvaniji bo zborovala v nedeljo 30. decembra v Pittsburghu. Zborovanje se bo vršilo v Slovenskem domu na 57. cesti in se bo pričelo ob eni uri popoldne.

Vseslovanski odbor v San Franciscu, Calif., priredi Silvestrovo zabavo z bogatim programom na večer 31. decembra. Cisti dobicek prireditve je namenjen v podporo potrebnim ljudem v Jugoslaviji, Češkoslovaški in Rusiji. Prostor: San Francisco Civic Auditorium.

Ameriški odbor za jugoslovanski relief v New Yorku naznanja, da je parnik Albert P. Ryder, naložen s potrebinami, dospel v Jugoslavijo, in da je bilo iz Ljubljane razdeljenih 491.421 funtov teh potrebin. Pošiljka je vsebovala obleko, šivalne stroje, sulfa-zdravila, otroško hrano, milo, semena

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

Ustanovljena 18. julija 1898

GLAVNI URAD: ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

IZVRSEVALNI ODESEK:

Predsednik: J. N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
1. podpredsednik: Frank J. Kress ..... 218-57th St., Pittsburgh, Pa.
2. podpredsednik: Anton Krapenc ..... 2021 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
3. podpredsednik: Mary Kershnik 739 Pilot Butte Ave., Rock Springs, Wyo.
4. podpredsednik: Steve Mauser ..... 3511 Humboldt St., Denver 5, Colo.
5. podpredsednik: Cyril Rovanskec ..... 452 E. 149 St., Cleveland 10, Ohio
6. podpredsednik: Mary Predovich ..... 2300 Yew St., Butte, Mont.
Tajnik: Anton Zbašnik ..... AFU Bldg., Ely, Minn.
Pomožni tajnik: Frank Tomsich, Jr. .... AFU Bldg., Ely, Minn.
Blagajnik: Louis Champa ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota
Vrhovni zdravnik: Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnik glasila: A. J. Terbovec, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, O.

NADZORNI ODESEK:

Predsednik: John Kumsa ..... 1735 E. 33rd St., Lorain, Ohio
1. nadzornik: F. E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
2. nadzornik: Matt Anzelc ..... Box 12, Aurora, Minn.
3. nadzornik: Frank Okoren ..... 4759 Pearl St., Denver 16, Colo.
4. nadzornik: John Tomazic ..... 1763 E. 36th St., Lorain, Ohio

FINANČNI ODESEK:

Janko N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Louis Champa ..... AFU Bldg., Ely, Minnesota
Frank J. Kress ..... 217-57th St., Pittsburgh, Pa.
Frank E. Vranicar ..... 1312 N. Center St., Joliet, Ill.
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Building, Ely, Minnesota

ODESEK ZA PRAVILA:

Janko N. Rogelj ..... 6208 Schade Ave., Cleveland 3, Ohio
Dr. F. J. Arch ..... 618 Chestnut St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Anton Zbašnik, tajnik ..... AFU Building, Ely, Minnesota

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: Anton Okolish ..... 1078 Liberty Ave., Barberton, Ohio
1. porotnica: Rose Svetich ..... Ely, Minnesota
2. porotnik: Anton Erzen ..... R. D. No. 1, Turtle Creek, Pa.
3. porotnica: Mary Balint ..... Route 1, Box 656, Enumclaw, Wash.
4. porotnica: Fannie Jenko ..... 1118 Clark St., Rock Springs, Wyo.

Lestvica nagrad, ki jih plačuje

Ameriška bratska zveza

OD 1. JUNIJA 1945 NAPREJ

Za nove odrasle člane

NACRT "D"	NACRTA "E" IN "F"
Za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 1.50	Za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 2.00
Za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 2.50	Za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 3.00
Za \$ 1,000.00 zavarovalnine \$ 5.00	Za \$ 1,000.00 zavarovalnine \$ 6.00
Za \$ 1,500.00 zavarovalnine \$ 7.50	Za \$ 1,500.00 zavarovalnine \$ 9.00
Za \$ 2,000.00 zavarovalnine \$ 10.00	Za \$ 2,000.00 zavarovalnine \$ 12.00
Za \$ 3,000.00 zavarovalnine \$ 15.00	Za \$ 3,000.00 zavarovalnine \$ 18.00
Za \$ 5,000.00 zavarovalnine \$ 25.00	Za \$ 5,000.00 zavarovalnine \$ 30.00

Za nove mladinske člane

NACRT "JC"	NACRT "JD"
Za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 3.00	Za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 1.50
Za \$ 1,000.00 zavarovalnine \$ 5.00	Za \$ 500.00 zavarovalnine \$ 3.00
	Za \$ 1,000.00 zavarovalnine \$ 5.00

Nagrade za nove mladinske ali odrasle člane so plačljive potem, ko je novi član uplačal šest mesečnih asesmentov in se imajo izročiti članu, ki je novega člana pridobil.

itd. To je bila tretja pošiljka, ki jo je odbor poslal v Jugoslavijo to leto. Odbor je bil obveščen od Jugoslovanskega rdečega križa, da so vse tri pošiljke dospele na cilj brez poškodb ali izgub.

AGRARNA REFORMA V JUGOSLAVIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

staš Hitlerja, je v Sloveniji lastoval 57,132 akrov najboljših gozdnih kompleksov.

Nova postava, ki jo je sprejela provizorična ljudska vlada, je najprej izbrisala dolgove, ki so še tlačili kmete kot odkupnina za revne komade zemlje, katere so bili dobili pri prvi tako zvanii agrarni reformi. Dalje postava določa, da se v svrhu razdelitve zemljišč med prebivalstvo poddržavijo posestva, obsegajoča nad 111 akrov oralne ali gozdne zemlje do 61 oziroma do 86 akrov. Podržavijo se polja, vinogradi, travniki, sadovnjaki, ki so bili po lastnikih dajani v najem ali so bili obdelovani z najetiimi močmi, dalje vsa zemljišča bank in korporacij, ki niso izrabljena ali namenjena v znanstvene, kulturne in občeokoristne svrhe, velika cerkvena in samostanska zemljišča, ter posestva, ki so po vojni ostala brez lastnikov ali legalnih dedičev.

Vse navedene vrste zemljišč se podržavijo brez odškodnine. Podržavijo se tudi posestva Nemcev in narodnih izdajalcev. Nekaterim večjim posestnikom bo dovoljeno obdržati od 49 do 86 akrov zemljišč, v soglasju z velikostjo družin in rodovitnostjo zemlje. Posetnikom, ki se ne bavijo z obdelovanjem zemlje, se pusti le od 7.5 akra do 12.3 akra zemljišča; ostalo pa se podržavi. Samostanom je dovoljeno obdržati največ 24.7 akrov polj, vinogradov, travnikov, gozdov ali sadovnjakov. Zgodovin-

sko važnim samostanom se dovoli obdržati največ 61 akrov oralne zemlje in 61 akrov gozdov.

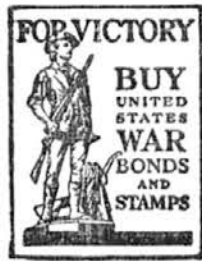
Prednost pri razdelitvi podržavljene zemlje se daje brezposelnim in revnim kmetom, borcem jugoslovanske osvobodilne armade, invalidom iz prve in druge svetovne vojne in družinam, ki so trpele vsled fašističnega terorja. Večji kompleks zemljišč se morejo oddati tudi skupinam, ki jih nameravajo obdelovati kooperativno, kjer bodo šole in delavnice za invalide osvobodilne vojne in za vojne sirote.

V Hrvatski, Sloveniji in drugih krajih, kjer manjka obdelovalne zemlje, so se podržavljena zemljišča že pričela razdeljevati med domače revne kmetke prebivalstvo. Kmetje iz nerodovitnih ali po vojni zelo uničenih pokrajin, bodo dobili zemljišča v Vojvodini, odkoder so pobegnili vojvodinski Nemci. Dosedaj se je v Vojvodini naselilo že nad sedem tisoč družin iz Bosne, Črne gore, Dalmacije in drugih revnih krajev. Geslo nove jugoslovanske vlade v zadevi agrarne reforme je: zemljo naj lastujejo tisti, ki jo potrebujejo za existenco in ki jo bodo obdelovali.

NOVE IZKUŠNJE IN IDEJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne marajo slavnostnih govoranc o žunastvu, ne marajo predpisanih resolucij in razigranih parirad, ampak hočejo tak sistem, ki bo omogočal dostojno existenco vsemu ameriškega ljudstvu, veteranom in drugim. Novi veterani hočejo, da se sliši in upošteva tudi nje, ne samo tiste, ki so bili "junaki" pred četrtoletjem. Svet se je v četrtini stoletja zelo izpremenil.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
American Fraternal Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

A CHRISTMAS OF PEACE

Christmas time is family time for all Americans. Yes, we usually all gather together with our families to celebrate the Christmas season. This year many homes will be happier than ever before in the past four years because many of the boys and girls are home from the service to stay.

This year we have our first peaceful Christmas in America after four years of war. Families will again be reunited with their loved ones.

However, we will pause in our holiday happiness to give a thought to those brave men and women who did not return from the battlefields. We will remember that this season of peace was made possible by their sacrifice. Their families' happiness will not be complete for their loved ones will be missing them when the family gathers together this holiday season.

The families in America have a much brighter, merrier Christmas season than anywhere else in the world. To our children, Santa still brings his gifts. In other countries gifts are limited or there is no money for gifts at all. In fact there is no money for even the most necessary things of life. We should also remember these brave people who suffered under the tyrant's rule and do what we can to help them. We can contribute our used clothing to various collection agencies so they at least won't suffer from cold this winter.

We must not forget the thousands of wounded veterans who will spend this Christmas in hospitals. They too have done more than their share to bring us again a Christmas of peace on earth.

Slowly conditions are reverting to a peaceful life. It will take much patience, much more sacrifice, to bring about a true understanding of peace on earth throughout the whole world. With faith in ourselves, faith in, and a better understanding of, our fellowmen, it can be a lasting peace. But we must learn to consider the other men in all parts of the world. Their struggle is our struggle. Their struggle to again become adjusted to a world of peace is also ours. So this Christmas let us be patient with them, help them in any way we can. Only by doing this will we too, be assured of many more lasting Christmases of peace.

This Christmas of peace we wish all our AFU members at home and in the service, a very merry Christmas with their families and buddies and we look hopefully to the future of a world with lasting peace!

Important Notice To Lodge No. 182, AFU, Members

Pittsburgh, Pa.—Hello Folks: Long time no see—no hear from. And I mean just that. It's been a long time since I saw quite a few of you, and from a few of you I haven't even heard. This being December I'm hoping the majority of you will be lodge and meeting conscious. I wish to notify all members that instead of the usual meeting night which is the fourth Tuesday of the month, this month our meeting will be held on Thursday evening, Dec. 27th at 8 p. m. at the usual meeting place—the home of the secretary, 4917 Hatfield St.

You know something, folks? It would be very nice of you if you brought along a new juvenile member or a list of prospects for your officers to contact, then you would help us attain our goal. Your lodge president and yours truly are determined that Lodge No. 182, AFU must be near the top of the list when the campaign for new juvenile members closes on Dec. 31st. We have tried our darndest and our president tried even harder, but we must admit we need some help from the rest of you members, because somehow or other no matter how hard we tried, Rock Springs, Wyo., tried harder and got ahead of Pittsburgh. However, if we all try hard this month, we'll certainly give them some stiff competition.

So won't you please answer our call for help and bring us a dozen or so prospects for this meeting? But don't be that busy that you'll forget to pay your dues because that too must be

Lodge 172 Annual Meeting Notice

Johnstown, Pa.—All members of Lodge No. 172, AFU are invited to positively attend the annual lodge meeting which will be held on Sunday, Dec. 23rd. It will be held in the usual place and will begin promptly at 1 p. m. At the last meeting it was decided that everyone who does not attend this meeting will pay 50 cents to the lodge treasury. No one is so young that they do not know the meaning of an annual meeting, therefore, come to this important meeting all you members!

The lodge auditors are asked to come before the meeting to check the books. I'll be seeing you all at the meeting on Sunday, Dec. 23rd!

John Nahtigal, Sec'y,
Lodge No. 172, AFU,
Johnstown, Pa.

straightened out by a few of you.

After this new member business is over, you can elect officers for the coming year, and take care of other unfinished business we may have.

All in all, we should have a very busy evening folks, and then we'll all relax and debate on what we'll do with the award IF, notice that little word IF, we do land near the top of the list in this campaign. If we all pitch in now and get a new member for every two or three we already have, that little word IF won't bother us because then we'll be near the top.

That's all folks, only the surprise is left yet, and you'll get that on the meeting on Dec. 27th. I'll be seeing you then!

Mary L. Bodack, Sec'y,
Lodge No. 182, AFU,
Pittsburgh, Pa.

Annual Meeting Federation of AFU Lodges Western Pa.

Pittsburgh, Pa.—Notice is hereby given that the annual meeting of the Federation of AFU Lodges of Western Pennsylvania will be held at the Slovenian Auditorium, 57th and Butler Streets, Pittsburgh, Pa., on Sunday, December 30, 1945, at 1:30 p. m. for the following purposes:

1. To elect officers who shall hold office for the year 1946.
2. To submit to the Lodge Representatives the reports of the officers and committees which concern fraternal and social activities for the New Year.
3. To transact such other business as may properly come before the meeting.

All AFU Lodges in Western Pennsylvania, and especially the English-speaking lodges are requested to send lodge representatives to this meeting. The success and progress of a Federation can only be attained if the affiliated lodges show an interest. *Every AFU lodge in Western Pennsylvania should be represented at this meeting!*

F. J. Kress, Pres.,
AFU Federation of Lodges
of Western Penn.

Lodge 180 Elects New Officers

Cleveland, Ohio—Lodge No. 180, AFU, the George Washington Lodge held their annual meeting on Dec. 9th. The following members were elected officers for the year 1946: Gus Kikel, president; Frances Erzen, vice-president; Mrs. Pauline Sternisha, 867 E. 73rd St., secretary; Walter Guzik, treasurer; Frances Erzen, recording secretary; Frank Drobnik, chairman of the board of auditors, and Agnes Kardell and Ann Zupanec, auditors.

The lodge meetings will be held every third Sunday of the month at 2 p. m. in room 4 of the old building of the Slovenian National Home on St. Clair Ave. The next meeting will be held there on Sunday, Jan. 20th! We hope to see many of the old time members present then for we are really planning to go places and do things now that the war is over.

The former board of officers was given a vote of thanks for doing their best to keep the lodge going during the trying times during the war years. It was hard work, for everyone was too busy to attend meetings but they stuck to their jobs and now the George Washington Lodge is going to begin where they left off before the war.

The lodge secretary will collect dues at her home, 867 E. 73rd St., at the meetings on the third Sunday of each month at the Slovenian National Home and on the 25th of every month at the Slovenian Home on St. Clair Ave.

So don't forget to attend members, plan to attend that January meeting and help us make plans for the future. We need the cooperation of every member. Attend the meeting and make new friends and renew old acquaintances! Fraternal regards to all.

Frances Erzen
Lodge No. 180, AFU
Cleveland, Ohio

Important Notice to Collinwood Boosters

Cleveland, Ohio—Members of the Collinwood Boosters Lodge No. 188, AFU are hereby notified to please attend their annual lodge meeting of the year which will be held on Friday, Dec. 21st at 7:30 p. m. at the home of the secretary, 15717 Saranac Rd. This meeting is very important so let's be present and elect new officers for the coming year. The attendance at our regular meetings has been very bad during the past year. Let's see if we can improve it this year.

How about some of our returned servicemen taking an interest in their lodge now that they are home again?

The following members of our lodge have recently been discharged from the service: Rudolph Agnich, Stanley Barba, Joseph and William Champa, Joseph and William Struna and August Fortuna. Don't forget we'll be seeing you all on Dec. 21st.

I take this opportunity to wish all the members a Merry Christmas and a happy holiday season.

Mary Laurich, Sec'y,
Lodge No. 188, AFU,
Cleveland, Ohio.

Napredok Notes

Your editor spent a very pleasant evening with members of Lodge Napredok No. 132, AFU of Euclid, Ohio on the evening of Dec. 9, 1945 at the lodge social. We like to visit in Euclid with these lodge members for we always have a good time. A true spirit of fraternalism is shown by all members whenever they get together.

The lodge secretary, Brother John Cecelic, and his helpers behind the bar certainly gave everyone good service in the way of refreshing drinks. Sister Adolyn Cecelic was kept busy selling refreshment tickets. And sure enough I ate some more of that delicious cheese strudel which was made by Sister Slopko. (How about the recipe, Mrs. Slopko?)

I was also introduced to S/Sgt. Frank Smrtnik of the U. S. Marine Corps who just returned home that afternoon. He has been discharged and his many friends were glad to see him back again. He had a hard time getting home from the coast due to lack of transportation but he made it in time for the lodge social. His brother, Johnny, was also released from the service recently. The boys are the sons of Mr. and Mrs. John Smrtnik Sr. of 19712 Muskoka Ave.

A very enjoyable time was had by all and that "broom dance" certainly kept everyone busy. Mrs. Prosen, how come you always had to dance with the broom?

Brother Cyril Rovanssek and his charming wife, Ann, were also present. Brother Rovanssek is the 5th Supreme Vice-President of the AFU.

That fellow they call "Smiley" certainly entertained us by playing two spoons in accompaniment with the accordion.

By the way, I missed the smiling face of Frank Chukayne. Where were you Frank? The bar tenders could have used some help.

All in all, everyone had a good time and when the Napredok Lodge again holds a dance, we'll be there!

Frances Erzen,
English Editor

Annual Meeting Notice of Lodge 144

Detroit, Mich.—All members of Lodge No. 144, AFU are cordially invited to positively attend the annual lodge meeting which will be held on Sunday, Dec. 23rd. This will be the last meeting in the year of 1945 and at this meeting we will elect new officers who will lead and manage the lodge business in the coming year.

Regards to all members of the American Fraternal Union and the best of everything to them for the Christmas and New Year season!

Mike Bahor, Sec'y,
Lodge No. 144, AFU,
Detroit, Mich.

New Officers of Lodge No. 1, AFU

Ely, Minn.—The annual meeting of Lodge No. 1, AFU was held Sunday, Dec. 9th at the basement lodge rooms of the Yugoslav National Home.

The following were elected for the ensuing year: Charles Merhar Sr., president; Joseph Shikonja Sr., vice-president; Frank Tomsich Jr., secretary; John Sayovitz, treasurer; Joseph J. Peshel, recorder; Joseph Shikonja Jr., chairman of the auditing committee; Gilbert Zbasnik, and Anton Stefanich Jr., auditors; Charles Merhar Sr., and Frank Tomsich Jr., representatives to the Minn. Federation; Joseph J. Peshel and Joseph Shikonja Sr., representatives to the Yugoslav National Home. The meetings will be held next year at the usual time, that is, the second Sunday of each month in the basement lodge room at 7:00 p. m.

After the meeting refreshments were served, however, more should have attended the meeting, considering that we have a membership of over 400 adults, a very small percentage attended the meeting. As you will notice we have several new members on the committee among whom are two who have returned from the armed forces. It was brought out at the meeting that the Rangers should again be active, for they have been dormant for some time now. Of course if the younger members do not come to the meetings, I can't see what only the officers can do in this respect, for in order to have activity, the younger members should be present at the various meetings so we can promote various activities.

Fraternally yours,
Frank Tomsich Jr., Sec'y
Lodge No. 1, AFU
Ely, Minn.

Notice to Members of Lodge No. 203

Cheswick, Pa.—All members of Lodge No. 203, AFU holding old certificates Plan "A" and who wish to change them to Plans "AA," "B" or "C" are requested to do so before the end of the year. This offer will expire on Dec. 31, 1945. You may call at my house on Dec. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30 and 31 from 6 p. m. to 9 p. m. All members living away from the local seat of the lodge will be sent their forms by mail. Fraternal regards.

Joseph Yohman Jr., Sec'y
Lodge No. 203, AFU
Cheswick, Pa.

The Season's Greetings

During these times with the dawn of a new light, all hearts are full of fraternalism toward all righteous thinking peoples, especially those who are closest to us in blood and ideals, I send season's greetings for the fulfillment of their noble wishes to all members of the American Fraternal Union. This greeting is sent in my name and the name of the entire Supreme Board.

JANKO N. ROGELJ, Supreme President of AFU.

Reverently we approach this Yuletide season with fervent and heartfelt thanks for the glorious peace that is with us once again. Sincerely I wish you and yours the happiest of Christmases and a New Year filled with the realization of your fondest hopes and expectations.

FRANK J. KRESS, 1st Supreme Vice-President.

A Merry Christmas and a Happy New Year to all the members of the American Fraternal Union.

ANTON KRAPENC, 2nd Vice-President of AFU.

To all members of the American Fraternal Union, especially to those whom I had the pleasure of becoming acquainted with at the 17th regular AFU Convention in Rock Springs, Wyo., I wish the merriest of Christmases holidays and a New Year of prosperity.

MARY KERSHISNIK, 3rd Supreme Vice-President of AFU.

The undersigned wishes all the Supreme Officers, Judiciaries and lodge officers and the entire membership of the American Fraternal Union a very Merry Christmas and a fortunate and very successful New Year.

STEVE MAUSER, 4th Supreme Vice-President of AFU.

An overflowing measure of Christmas happiness and much success in the year of 1946 is my wish for all the members of the American Fraternal Union.

CYRIL J. ROVANSEK, 5th Supreme Vice-President of AFU.

The best of Christmas happiness and all good luck in the year of 1946 is wished to all members of the American Fraternal Union.

MARY PREDOVICH, 6th Supreme Vice-President of AFU.

For the majority of the population of this country, the coming Christmas and New Year holidays will be the happiest after the long years of war. May they be just as happy for all members of the American Fraternal Union.

LOUIS CHAMPA, Supreme Treasurer of AFU.

The best of health, the best of luck and the satisfaction of well being are the greatest things for humanity. May all these things come to all members of the American Fraternal Union during the Christmas and New Year seasons and continue without end.

DR. F. J. ARCH, Supreme Medical Examiner of AFU.

During this Holiday Season I hope that this peacetime Christmas will be the finest ever for all the Supreme Officers, Lodge Officers and adult and juvenile members of the American Fraternal Union and your families, and that the New Year will bring you happiness, wealth, and the realization of your fondest dreams. We especially join our sentiments in sincerely thanking all who helped to win for us Victory and Peace!

FRANK E. VRANICHAR, 1st Supreme Auditor.

I wish a very Merry Christmas and a Prosperous New Year to the entire membership of our American Fraternal Union.

ANTON OKOLISH, Chairman of Supreme Judiciary Committee.

Chicago AFU Bowling League

Chicago, Ill.—At the bowling session on Dec. 13th two teams were very lucky for both made a "clean sweep." They were Dr. Grill's team which performed three "operations" on the Zefran Morticians and the Hujan Tavern team which took all three "roses" from the Gottlieb Florists. The Liberty Bell team rang up two games from the Spolar's Hotel team.

High individual games were Max Bruckman, 194; John Hujan and Frank Poupa, 179 each, and Henry Kulick 176. Three-game high were: Max Bruckman, 521; John Hujan, 466, and Henry Kulick, 456.

On Thursday, Dec. 20th we will bowl as follows: Dr. Grill's team against the Hujan Taverns, Liberty Bell against the Gottlieb Florists, and Spolar's Hotels against the Zefran Morticians. Some teams are already predicting that their team will win, while others say: "Don't count your chickens before they are hatched."

(Continued on page 5)

JUVENILE DEPARTMENT

AUNT MARY'S GARDEN

Ely Review

By Margaret M. Startz

December holds a charm for every little boy and girl. December is the month for great merry-making the world over. Streets are gaily decorated and homes take on a new light with newly-acquired holly wreaths and evergreen bows. Store windows are filled with gifts that will gladden the hearts of young and old alike.

Boys and girls eagerly await the arrival of Santa Claus. Whether it's in far-away Europe or here in our homes in America, his arrival brings joy and happiness to our children.

Gather around boys and girls while your Aunt Mary tells you the Christmas story of Michael and Nancy Stevens.

Michael and Nancy lived with their father and mother in a wild, unexplored wilderness. The winter winds blew hard and snow fell deep. Their little log cabin was bare and bleak. They lived miles from the nearest town so Michael and Nancy did not get to see the sights of Christmas. There were no bright lights or tinsel-trimmed trees, no laughing voices in the streets, not even the sound of a barking dog.

Their father and mother were very poor. Mr. Stevens had been ill for a long time and was unable to do any work. All his money had been spent for doctors and medicine. For the Stevens family, this would be another empty Christmas.

Christmas day was approaching fast. One day the children overheard their father and mother talking about a turkey for their Christmas dinner.

"Oh mother," Nancy cried, "Are we going to have turkey for our dinner?"

"Is Santa Claus coming to our house this year?" Michael chimed in.

"One at a time, please," said Mother Stevens. "Your father feels much better today," she continued, "So he is going out to get a wild turkey. So you see we will have turkey at our house for Christmas."

"But do you think Santa will come this year, mother?" they both asked. "Each Christmas you tell us that maybe Santa will come the next Christmas. Why doesn't he come and bring us toys and candy and cookies just like he does for the boys and girls in the story which you read to us every year?"

Mother Stevens tried to explain to the children that Santa was very busy and that they lived so far away from civilization and sometimes Santa couldn't find all the boys and girls. But Michael and Nancy just couldn't understand why Santa never filled their stockings with Christmas goodies.

It was the night before Christmas. The Christmas star was shining with a radiance clear and bright. Nancy and Michael went to sleep with a prayer on their lips. Surely this Christmas St. Nick would come to their house.

In slumberland Nancy and Michael suddenly heard the jingling of sleigh bells ringing in the clear, cold night. They heard the patter of hoofs on the roof. They could hear Santa calling softly to Dancer and Prancer and all his other reindeer. They heard him climb onto the chimney. Very quietly they crept out of bed and peeped through the door. Lo and behold! There was Santa Claus, just as he looked in the story book. He worked very fast and sang sweet carols while he filled the stockings. Then with a merry chuckle he flew up the chimney and was on his way to fill the millions of other stockings all over the world. Very cautiously Nancy and Michael made their way back to their beds. Their mother and father must not know that they had been spying on Santa Claus.

Early Christmas morning before the children had awakened, Mr. and Mrs. Stevens had a caller. Who do you think it was?

Far from the little town of Selak, where an AFU lodge had been established many years before, came the president of that lodge. His arms were laden with packages of food and gifts. His face was ruddy from the cold air and he really looked like St. Nick himself.

Mr. and Mrs. Stevens stared in wide-eyed wonderment. They invited the man in and after he unloaded his parcels he proceeded to explain.

"You see, it was like this," he said. "Mr. Stevens had a distant relative who had been ailing in health for a long time. One of the thoughtful things that he had done in his early manhood was to join the AFU society. His entire insurance he bequeathed to you, Mr. and Mrs. Stevens. Last month he passed away but just before he died he called me to his bedside and requested that a part of his insurance be used for this purpose. His last

thoughts were of you and his one desire was that you have a truly happy Christmas. He asked that I call on you personally to deliver these packages and also the check for the balance of his insurance. As the president of the lodge, I felt duty-bound to respect the last wish of our departed brother. I felt inwardly complimented to be chosen for this mission."

He wished them a Merry Christmas and with their words of gratitude still ringing in his ears he made his departure.

Soon after he left Nancy and Michael dashed into the kitchen and the sight they saw brought joy and laughter into their hearts. There was a big doll with real hair for Nancy and a big train for Michael. There were books and blocks and candy and cookies and oh, ever so many nice things. How happy they all were. It was a truly happy Christmas in the Stevens' household.

Now you see, boys and girls, in how many different ways our AFU can be beneficial. When you make your New Year's resolutions be sure to include this one: "I do hereby resolve to tell all my friends about our AFU and I further resolve to do all within my power to make them members in 1946."

Now just a Hello to our latest contributor, Gerry Jevitz, of Joliet. Please write again real soon.

To all the boys and girls of our AFU, Aunt Mary sends this Christmas wish:

May this Yuletide season stand apart
As one that brought most cheer
And all that's dearest to your heart
And may it last the whole New Year!

The Unhappy Xmas Tree

High on a hill
Where cold winds blow,
Lived a tiny Xmas-tree
Whose spirits were very low.

Christmas would soon be here
But what chance had she?
Other trees were tall and wide
But hers was such a little tree.

Maybe a star and some tinsel
Was all that she could hold.
Nobody would want a tree like that
So she wept all day in the cold.

Nearly all her friends were taken
Soon she would stand alone on the knoll,
But wait! A carriage was stopping
A shy little glance at it she stole.

Maybe this was her chance
So she held her head up high.
She spread out her branches
And prayed they'd not pass her by.

The man was old and tired,
The girl was pale,
They both seemed very unhappy
Was their mission due to fail?

But suddenly the girl smiled,
Her eyes shone like stars in the sky,
"Oh, father, there's the tree I want."
The little girl did cry.

So they took their little ax
And chopped down the tree.
They loaded it in the carriage
What a happy sight to see!

The tree was placed on a mantle,
She wore a crown of silver in her hair.
A lovely radiance shone from her,
No other with her could compare.

So the little-Christmas tree
Was no longer sad and blue.
Her heart sang a Christmas song
The whole day through.

And to all you boys and girls
These words she does convey.
"I hope you too are happy,
May you have a joyous Xmas day!"

Gene Balint,
(Age: 12 years)
Lodge 162, AFU
Enumclaw, Wash

Ely, Minn.—Hello Juveniles: How fast time has passed since I last wrote you. Thanksgiving has gone. I had a very nice Thanksgiving holiday, only of course, we missed my sister, Florence and my brother, Joe who is still in Duluth. Christmas will be here before I write again so I wish all of you Juveniles, Mrs. Frances Erzen, our editor, Aunt Mary and all members of the AFU a very Merry Christmas and a Happy New Year.

Now that December is here I am looking forward to our Christmas vacation. In school this year I take typing, shorthand, history, English and home economics. I have sewing now and after Christmas vacation we will start cooking. I have made two dresses and am now making a pair of pajamas for a little boy. In typing I received a certificate for 32 words per minute without an error.

The basketball season has started here. Ely played its first game with Two-Harbors. It started the season off by winning its first game.

It is now a year since our faithful Aunt Mary began her column "Aunt Mary's Garden." I want to congratulate you, Aunt Mary! Your write-ups are swell. I enjoy them more than I can tell. I knew all along you Aunt Mary is. Let me tell you juveniles, that Aunt Mary once wrote to the Juvenile Page when she was a juvenile member and what splendid articles she wrote. After she was married she wrote quite frequently to our page, not a column but just a letter to us juveniles. The AFU is rooted so deep in her that she is one of the live wires of the AFU. You juveniles can see that love for the AFU made her write in and express herself. We can see by her articles that writing is born in her. She got her start writing to our juvenile page. So you see, juveniles, Aunt Mary loves the AFU and all it stands for; she also has us juveniles in mind for she has done much for us. So let's all try and follow her example and write each month to our page and in this way keep us one big, happy family.

Thank you, Sgt. Steve Babich, for the nice compliment. I am Florence Startz's sister. She has been in Washington, D. C. now for the past two and a half years working for the F.B.I. I read all your articles and think they're tops!

My brother, Pfc. Fred J. Startz, was honorably discharged from the army on Nov. 14, 1945. Fred entered the army on Nov. 27, 1942 and spent a year overseas. He received the Purple Heart medal for wounds received in action on Dec. 13, 1944. He also has the following awards: Rifle MKM, Expert and Combat Infantry Badge, the good conduct medal, the American theater ribbon, European theater ribbon, and two battle stars. We are all glad to have him home again and the house doesn't seem so empty any more.

My cousin, Ensign David Goulet left for California where he will be assigned to the Pacific fleet.

Mr. and Mrs. John Golobich of Minneapolis were visited here in Ely with relatives and friends. S/Sgt. John Golobich who was in the service since 1941 received his discharge on Nov. 19th. He saw his baby daughter for the first time. Her daddy came home just in time for her first birthday.

Ely was presented with the pedestrian safety plaque from A. W. Luecke, field representative of the Minn. Safety Council. Ely is one of the eight cities in the nation to be cited by the A.A.A.

The following soldiers were cited for meritorious service in the Pacific theater: Capt. Oliver Olson of Winton and S/Sgt. M. Race of Ely. M. Race was killed last spring on Luzon.

My cousin, Virginia Golobich, left for Detroit after a ten-day visit with her parents, Mr. and Mrs. John Golobich. Virginia stopped en route to Detroit to visit her sister-in-law, Mrs. J. Golobich of Minneapolis, Minn.

Sgt. Bernard Grahek arrived from Miami, Fla. to visit his parents, Mr. and Mrs. Joe Grahek.

Dr. Bernard Banovetz of Hibbing spent the weekend visiting with relatives.

Mr. and Mrs. Anton Slogar announced the marriage of their daughter, Josephine to James Arthur Van Hasen of Hermosa Beach, Calif. The wedding took place Nov. 17th.

Well, good-bye Juveniles, I hope you all have a very nice Christmas vacation and that Santa Claus will bring you many presents!

JUST 'FORE CHRISTMAS

Father calls me William, sister calls me Will,
Mother calls me Willie, but the fellows call me Bill!
Mighty glad I ain't a girl—ruther by a boy,
Without them sashes, curls, an' things that's worn by Fauntleroy.
Love to chawnk green apples an' go swimmin' in the lake—
Hate to take the castor-ile they give for belly-ache!
'Most all the time, the whole year round, there ain't no flies on me,
But jest 'fore Christmas I'm as good as I kin be.

Got a yeller dog named Sport, sick him on the cat;
First thing she knows she doesn't know where she is at!
Got a clipper sled, an' when us kids goes out to slide,
'Long comes the grocery cart, an' we all hook a ride!
But sometime when the grocery man is worried an' cross,
He reaches at us with his whip, an' larrups up his hoss,
An' then I laff an' holler, "Oh, ye never teched me!"
But jest 'fore Christmas I'm as good as I kin be!

Gran'ma says she hopes that when I git to be a man,
I'll be a missioner like her oldest brother, Dan,
As was et up by the cannibals that lives in Ceylon's Isle,
Where every prospect pleases, an' only man is vile!
But gran'ma she has never been to see a Wild West show,
Nor read the Life of Daniel Boone, or else I guess she'd know
That Buff'lo Bill an' cow-boys is good enough for me!
Except' jest 'fore Christmas, when I'm good as I kin be.

And then old Sport he hangs around, so solemn-like an' still,
His eyes they seem a-sayin', "What's the matter, little Bill!"
The old cat sneaks down off her perch an' wonders what's become
Of them two enemies of hern that used to make things hum!
But I am so perlit an' 'tend so earnestly to biz,
That mother says to father, "How improved our Willie is!"
But father, havin' been a boy hisself, suspicious me
When, jest 'fore Christmas, I'm as good as I kin be!

For Christmas, with its lots an' lots of candies, cakes, an' toys,
Was made, they say, for proper kids an' not for naughty boys;
So wash, yer face, an' bresh yer hair, an' mind yer p's and q's,
An' don't bust out yer pantaloons, and don't wear out yer shoes;
Say "Yessum" to the ladies, an' "Yessur" to the men,
An' when they's company, don't pass yer plate for pie again;
But, thinkin' of the things yer'd like to see upon that tree,
Jest 'fore Christmas, be as good as yer kin be!

—Eugene Field

Juvenile Letter Box

Eveleth, Minn.—Dear Juveniles: I am fourteen years old and in the ninth grade. I go to Junior High School. This is my first letter to the Nova Doba Juvenile Department Page. I have been thinking about writing to you for some time, but that was as far as I got.

I am a member of Lodge No. 25, AFU of Eveleth, Minn. My uncle (Anthony Knapp) is the secretary of Lodge No. 2, AFU of Ely, Minn. (Now, Uncle Tony, don't look so surprised; it's really me!)

I also would like to correspond with anyone who would like to write to me. Sincere regards to all juveniles.

Mary Elizabeth Salmi
(Age: 14 years)
519½ Adams Ave.
Eveleth, Minn.
Lodge No. 25, AFU

Salida, Colo.—Dear Juveniles: Well here I am again trying to write you a letter. I really was sorry for not writing to you last month but just a few days before I intended to send my letter to you, we received a V-Mail from my brother that he would be home. This really upset the whole family—and I forgot to mail my letter in the excitement.

As Thanksgiving morning came we got a telegram from my brother, S/Sgt. Jack which said that he would be home in a few days. He had been in the service since April 7, 1941 and had never been home since his induction. He arrived home the following Wednesday from Fort Logan after receiving an honorable discharge. He was with 185th Infantry service company in the Pacific theater of operations. He participated in battles and campaigns such as Bismarck, Archipelago, Luzon and the Southern Philippines. He wears the Asiatic-Pacific service ribbon, the Philippine Liberation ribbon with a bronze star, World War II Victory medal and the good conduct medal. I sure was glad to see him again. He also brought home some very nice souvenirs. I hope all the boys will come home in the very near future.

Now back to a sentence or two about the weather here. It is really swell except for a little snow we had Dec. 9th, but otherwise it is swell. I have been going skiing at Cooper Hill near Camp Hale, Colo. It really is a very nice place for skiing. I was also very glad to hear that the ice-skating pond is open. It is a pretty good-sized pond near the High School.

I would like to hear from a few juvenile members between the ages of 15 and 16. Letter writing is one of my hobbies.

Christmas is just a few days off. Sure came around soon this year. I just want a few things this year. I want a motorcycle, a fur coat and a few sweaters but I want the motorcycle most of all. And being that I collect Indian jewelry, I'll probably get a few bracelets. I have

about 21 Indian turquoise bracelets and six rings already.

I really enjoyed reading the last letters in the juvenile page. I was sorry that I didn't have a letter published last month. I really haven't much to say so I'll close. Wishing you all health, luck and happiness in the Christmas and New Year season.

Sincerely yours,
John Balint,
(Age: 13 years)
Lodge 162, AFU
Enumclaw, Wash

Christmas Eve

'Twas the night before Christmas
mas
All was quiet in the house,
Nobody was stirring
Not even a mouse.
The ground was covered with snow
And the stars were shining bright,
The cold winds whistled a merry tune,
The dark shadows danced on the ground of white.

Suddenly the sky opened wide
And sleigh bells rent the air,
I poked my head out of the window
In amazement I did stare.
Flying through the air came some reindeer
And a jolly fat man in red,
A large sack of toys was on his back
And many more in his sled.

For awhile I thought I was dreaming
But no, I was wide awake—
Then I remembered it was Christmas Eve,
A trip downstairs I had to make.
I put on my woolen robe,
And felt my way along the wall.
The house was dark so I had to be careful
So I wouldn't take a fall.

I opened the door very slightly
And peeked in at the tree.
Santa Claus was there alright
Leaving toys for Gene and me.
But suddenly there was an awful crash,
I felt as if I'd busted my head.
I rubbed my eyes and looked around,
Well what do you know, I'd fallen out of bed.

I could hear the clock striking twelve
So I turned on the light.
I called out to my brother
To come and see what was in sight.
We found packages under the tree,
And as we opened them we paused to pass
A very merry Xmas wish,
To every AFU lad and lass.
"MERRY CHRISTMAS!"

John Balint,
(Age: 13 years)
Lodge 162, AFU
Enumclaw, Wash

Well, juveniles, it's Merry Christmas time again and we editors of the Nova Doba wish you all a very nice Christmas, filled with good cheer and happiness and lots of luck in the new year of 1946! Let's all resolve to make our Juvenile Page bigger and better in the year to come.

Last month the AFU awarded a one-dollar award to Miss Gerry Jevitz of Joliet, Ill. for her nice letter to our department. Keep on writing, Gerry, and we'll be watching for your letters!

Now for the big surprise of this month! Yes, here is a picture of our favorite AFU Aunt Mary. As you all know she is the author of "Aunt Mary's Garden" column. For the past year, this good friend of all AFU Juveniles, has written this interesting column and we have enjoyed it immensely. This month we salute our faithful partner of the Juvenile Page by expressing our sincere gratitude to her for all she has done to help make our Page an interesting one. Greetings to you Aunt Mary, and this is one time we did the surprising!

Frances J. Erzen
Associate Editor of Nova Doba

The Christmas Surprise in the Attic

By Frances Erzen

Frankie and Mitzi, who were twins, were so excited for it was only two weeks until Christmas time. They had a special secret between them.

"Do you think it will be ready by Christmas?" asked Mitzi.

"Of course, it should be," replied Frankie, "that man said it would if we did as he told us and took good care of it."

So together they tiptoed down the attic steps. Their Mother called to them saying, "Where have you two been for so long?"

"Oh just playing upstairs," they replied.

"My you certainly have been good lately. I suppose it's because Christmas is just two weeks away," said Mother.

"Well, that's right," said Mitzi.

Their Mother went back to her ironing and the twins put on their wraps, took their sleds and ran out to play. They met the rest of their playmates and had a good time all afternoon until their Mother called them in to eat dinner.

Suddenly Mitzi turned to Frankie at the foot of the porch stairs saying, "Are you sure you gave it enough water?"

"Of course I did," replied Frankie, "but the man said not too much water or we'll drown it."

The whole next week they took turns going into the attic to care for their secret. Sometimes one twin went up while the other made sure that Mother wouldn't get up before Christmas for this secret was to be her Christmas gift.

Several days before Christmas, it was Mitzi's turn to go up and she came down right away, all excited, saying, "It's turning red, oh Frankie, at last it's turning red!"

"Really, honest?" said Frankie, "you watch here and I'll go up for I must see it too!" So he ran up the stairs as fast as he could. Sure enough it was turning red. He jumped for joy for now he knew Mother's gift would be ready for Christmas.

"Oh you wouldn't have found it, for everytime we thought you were going up there we would hide it behind the chimney and then when you went down again, we put it back by the window," said Frankie.

The twins' Mother was so happy and surprised that she could hardly say anything. She gave them each a big hug and said that she loved this gift best of any she ever received.

Then the twins opened their gifts and they too, were happy for they found everything that they had wanted for Christmas. Mother, Daddy and the twins had a very merry Christmas and the pretty Christmas plant helped decorate the house just as much as the tall Christmas tree in the parlor.

RECOMMENDED READING FOR JUVENILES

Belinda's New Shoes by Winifred Bromhall.

This is a cheerful picture story-book of Belinda who loved her new shoes so much that she wore them every day instead of saving them for the school festival.

Turtles by W. S. Bronson.

This is a generously illustrated science book for younger children on many kinds of turtles and on how to care for them as pets.

Strawberry Girl by Louis Lenski.

Birdie is kept busy guarding her berry patch from a feuding neighbor's cattle in this colorful story of Florida Cracker life.

Henry's Lincoln by Louise Neyhart.

Young Henry had to represent his busy family at the Lincoln-Douglas debate, and he returned a wiser and more thoughtful young American.

The above-mentioned books may be obtained from your local library.

JUVENILE SPOTLIGHT

Well, juveniles, it's Merry Christmas time again and we editors of the Nova Doba wish you all a very nice Christmas, filled with good cheer and happiness and lots of luck in the new year of 1946! Let's all resolve to make our Juvenile Page bigger and better in the year to come.

Last month the AFU awarded a one-dollar award to Miss Gerry Jevitz of Joliet, Ill. for her nice letter to our department. Keep on writing, Gerry, and we'll be watching for your letters!

Now for the big surprise of this month! Yes, here is a picture of our favorite AFU Aunt Mary. As you all know she is the author of "Aunt Mary's Garden" column. For the past year, this good friend of all AFU Juveniles, has written this interesting column and we have enjoyed it immensely. This month we salute our faithful partner of the Juvenile Page by expressing our sincere gratitude to her for all she has done to help make our Page an interesting one. Greetings to you Aunt Mary, and this is one time we did the surprising!

Frances J. Erzen
Associate Editor of Nova Doba

Benefit Dance for Jugoslav Relief

Pittsburgh, Pa.—The year of 1945 will come to an end in just a few days and I'm sure that it will long be remembered as a special year in our lives. To the world as a whole it brought an abundance of joy and goodwill due to the end of the war, with the realization that peace has once again come to the peoples of the world. Of course, many people have felt untold moments of anxiety due to the anticipation of word from their loved ones who were away at war and from some who have not yet returned. However, the majority of the men have returned home and many others are on the way so that things are not too bad at the present.

To some people here in America who have not seen the horrors of war it is hard to realize just how much others have suffered but I assure you that it is more than could ever be told by some of the various peoples of Europe. At this time I speak particularly of the people of Yugoslavia. Many of our parents were born there and many of us have some relatives who are still alive in this devastated country. They are the ones that could tell the stories of what they suffered during the horrible years of war. They experienced a great deal of hardships and endured untold horrors and suffering, but they still stand squarely on their own feet and defy anyone to take away that which is so precious and dear to them. Yes, the right to live and enjoy life as a free people on this earth.

Much has been done to help these people both during the war and after, and at the present it still goes on day after day by various organizations and individuals. However, no matter how much aid is given our people in Yugoslavia, it still is a long way from being enough. It is our solemn duty as relatives and friends of those unfortunate souls, to step forward with a firm foot and go all out in our aid to them so that their life on earth will be more bearable and that they will be better able to make theirs a free country.

It is with this in mind that the combined lodges, who convene at the Slovenian Hall here in Pittsburgh, have set aside December 31st to hold a dance for the benefit of Jugoslav Relief. They invite you to come one and all from the outlying towns so that this affair will be a success. It really is our duty to those people to make a grand showing at the Slovenian Hall, 57th and Butler Streets the night of Dec. 31st. A good time is assured all who attend with a fine orchestra and all the trimmings that go for making a good time. Don't forget the date and be sure to keep it open. I'll be seeing you in that old familiar place on Butler St.

Rose Fabec, Member
Lodge No. 12, AFU,
Pittsburgh, Pa.

Chicago Bowling League News

(Continued from page 3)

drew Stopar. Lodge physicians are Dr. Frank T. Grill, Dr. John Zaverntnik and Dr. Joseph Ursich. The meetings will be held as usual, every third Saturday of the month in the usual place.

A Merry Christmas and a Prosperous New Year to the entire membership of the AFU and all readers of the Nova Doba!

John Gottlieb, Sec'y,
Chicago AFU Bowling League.

Joliet Wins From Waukegan AFU Bowling Team

Joliet, Ill. — Although our Waukegan AFU Lodge No. 94 forecasted the coming change to cold weather—they selected five brave young men—all discharged service men—to brave the chilled climate to Joliet, accompanied by their veteran financial secretary, Brother Anton Stanovnik, his pleasant wife and equally as pleasant Mrs. Novak on Sunday, Dec. 9th—fulfilling their promise to come here for a bowling match.

The contest took place at 1:30 p. m. on the Bowl-Era Recreation alleys—with our Lodge No. 66 proving the better by 281 pins as well as taking all three games. "Bob" Tezak was the only ex-service man on the local team. The remainder of the team are all in their past-40 and near 50's. But, they can still mow 'em down. The scores are as follows:

JOLIET			
Bluth	234	189	163
Tezak	153	175	203
Kren	122	173	148
Juricic	134	158	202
Ramuta	154	188	172
Total	803	883	888—2574
WAUKEGAN			
Ile	120	195	151
Skerbec	93	118	122
Stanovnik	171	159	164
Novak	146	134	149
Treven	202	191	178
Total	732	797	764—2293

Following the bowling match a lunch with refreshments in the form of a social gathering was held at the Varsity Club on the west side of the town, and provided through the courtesy of Brother Frank L. Rogel, a lodge trustee—and recently elected president of the Will County Sportsmen's Club. Congratulations, Brother Rogel!

The lunch was furnished with compliments of Mrs. Frank E. Vranic and Mrs. John L. Jevitz, wives of our Supreme Auditor and lodge president, respectively. Assisting with the arrangements were Brother Louis Kosmerl, lodge trustee, and Louis Martincic, our recording secretary.

The gathering was a most pleasant one, which resulted in the forming of tentative plans for a return match at Waukegan soon after the holidays. The pleasant meet then came to a close with the visitors departing for their 72-mile journey back to North Chicago-Waukegan twin city—and bade them with the farewell words of "pa naj bo Vam srečna pot nazaj domov" and which we hope it was.

Wishing you all a Merry Christmas and a Happy New Year!

John Donald Jevitz,
Scorekeeper,
Lodge No. 66, AFU,
Joliet, Ill.

Relief Supplies Reach Jugoslavia

The American Committee for Jugoslav Relief, 235 E. 11th St., New York, today disclosed that 491,421 pounds of relief supplies had arrived in Jugoslavia on the S. S. Albert P. Ryder and is being distributed from Ljubljana, capital of Slovenia.

The cargo includes such diversified items as clothing, sewing machines, sulfa drugs, baby foods, soap and seeds. This is the Committee's third shipment of the year.

The Jugoslav Red Cross has advised the Committee that all three shipments had arrived without loss due to spoilage or other causes, an unusual record, according to the Red Cross.

SPLOŠNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. strani)

Južni Ameriki aretiranih 1.500 sovražnih špijonov, sabotažnikov in propagandistov. Od teh je bilo na različne kazni obsojenih 603. Izvršenih je bilo nad 25.000 preiskav bivališč sovražnih inozemcev in zaplenjenih mnogo radijskih aparatov, orožja in municije. Noben čin sabotaže, direktno naročen iz sovražnih dežel, ni uspel.

VAL ZLOČINSTVA

Načelnik federalnega preiskovalnega urada, J. Edgar Hoover, je nedavno opozoril občinstvo, da se preko dežele širi val zločinstva, ki preti zavzeti večji obseg, kot je bil zločinski val po prvi svetovni vojni. Deželo terorizira kakih 6 milijonov zločincev, ki so po večini mladi ljudje predvojaške starosti. V glavnem je to posledica nenormalnih vojnih razmer.

MACARTHUR UKAZUJE

General MacArthur, poveljnik ameriških okupacijskih armad na Japonskem, je ukazal japonski vladi, da mora uveljaviti določene zakone za odpravo fevdalizma, posebno lastovanje velikih posestev po odsotnih lastnikih. Malim kmetom in najemnikom se mora omogočiti, da postanejo lastniki zemlje, ki jo obdelujejo. Dalje je MacArthur ukazal radijskim postajam in časopisom, da morajo ljudstvu povedati vso resnico o mahinacijah japonskih militaristov tekom vojne in pred njo.

PRESELITEV NEMCEV

Iz Poljske bo preseljenih 3.500.000, iz Češkoslovaške 2.500.000 in iz Avstrije okrog 150.000 Nemcev v Nemčijo. Razdeljeni bodo po okupacijskih zonav Amerike, Anglije, Rusije in Francije. Preseljevanje se bo vršilo postopoma, po približno 5% v decembru, januarju in februarju, po 15% v marcu in aprilu, 20% v maju in juniju in 10% v juliju. Postopno preseljevanje je potrebno zaradi transportacije in zaradi preskrbljenosti novih bivališč za preseljenca. Po teh preselitvah bo prava Nemčija imela okrog 65 milijonov prebivalcev, to je okrog 2 milijona manj kot pred aneksijo Avstrije. Njeno ozemlje pa bo skraćeno približno za eno šestino.

KAZEN ZA ZVERI

Po večtedenski obravnavi je bilo obsojenih na smrt z obesnjem 11 najhujših zveri, ki so na najbolj bestialne načine trpinčili in morili žide, Poljake in druge nesrečneže v zloglasnem koncentracijskem taborišču Belzen v Nemčiji. Obsodba je bila izvršena v jetnišnici v Hamelnu. Vsi obsojenci si bili uradniki ali upravniki taborišča Belzen, njeni njihov načelnik Josef Kramer in tri ženske.

NA BALKANU SE SVITA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki kralj Jurij je še vedno v zamejstvu, in je zelo dvomljivo, da bi ga ljudstvo poklicalo nazaj, če bo imelo svobodno besedo; zdaj so tam še britiški bojoneti. Razmere v Rumuniji so nejasne; mladi kralj Mihael je še tam, toda zdi se, da nima dosti besede.

Nihče ne more v naprej vedeti, kako se bodo razmere na Balkanu razvile. Toda, nič čudnega ne bo, če se v dogledni bodočnosti pridružijo federativni republiki Jugoslaviji Bolgarija, Albanija in Grška. Sedanji sistem Jugoslavije je najboljša vaba za to. Vsaka narodnost naj ima avtonomijo in popolno upravo notranjih zadev, vse skupaj pa naj veže federalna jugoslovanska ali balkanska republika. Potem balkanska ljudstva ne bi

bila več žoga zunanjih velesil in ne več predmeti izkoriščevanja zunanjih kapitalistov in domačih krivosovov kraljevske ali drugačne vrste.

SEZONSKO RAZPOLOŽENJE PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

stvu, da so iz katastrofe izšli živi, da so se iznebili podivjanih okupatorjev in da morejo upati na sončno bodočnost v priborjeni svobodi.

Seveda, še neprimerno manj vzroka za dobro voljo imajo vojni kriminalci in kvizlingi, ki zdaj žanjejo, kar so sejali. Na primer, vrhovnih 20 nemških nacijskih predmednarodnim sodnim stolom v Nuernbergu. Ali 40 zverij v človeških podobah, ki so tako bestialno morili in mučili nedolžne žrtve v nemškem koncentracijskem taborišču Dachau. Ali japonski vojaški in civilni veljaki, ki jih general MacArthur postopoma pošilja za omrežje, kjer bodo čakali na sodno obravnavo. Med temi slednjimi je celo princ Našimoto, član same cesarske rodbine, ki baje izhaja iz sončne boginje. Med vsemi navedenimi ne more biti niti sezonske niti izvensezonske dobre volje.

Med zavezniškimi državniki tudi ni toliko dobre volje kot bi bilo želeli. Še do nedavnega je bilo med njimi mnogo medsebojnih sumničev, obdolževanj in nepaznosti. Ta situacija, se zdi, se je zadnji čas znatno izboljšala. Pred nekaj dnevi so se sešli v Moskvi h konferenci zunanji ministri Zedinjenih držav, Rusije in Anglije, da ponovno poskusijo rešiti najbolj pereče vojne probleme. Upajmo, da bo na tej konferenci med njimi več dobre volje kot jo je bilo na prejšnji. In upajmo, da bodo zaključki te konference taki, da bomo vsi pošteno misleči ljudje lahko dobre volje.

DOPISI

Pittsburgh, Pa.—Letna seja federacije društev Ameriške bratske zveze v zapadni Pennsylvaniji.

Tem potom se naznanja, da se bo letna seja federacije društev Ameriške bratske zveze v zapadni Pennsylvaniji vršila v nedeljo 30. decembra. Vršila se bo v Slovenskem domu na 57th in Butler Sts., Pittsburgh, Pa., in se bo pričela ob 1. uri popoldne. Na programu te seje bo:

1. Izvolitev federacijskih odbornikov za leto 1946.
2. Predložitev društvenim zastopnikom poročila odbornikov in odborov, tikajoča se frater-nalističnih in družabnih aktivnosti za novo leto.
3. Izvršitev takih drugih poslov, ki po pravilih spadajo in pridejo na sejo.

Vsa društva ABZ v zapadni Pennsylvaniji, posebno angleško goviljoča društva, naj bi poslala zastopnike na to sejo. Uspeh in napredek more federacija beležiti le, ako se v isto spadajoča društva zanimajo. Vsako društvo ABZ v zapadni Pennsylvaniji naj bi bilo zastopano na tej seji.

F. J. Kress,
predsednik federacije društev ABZ v zapadni Pennsylvaniji.

Barberton, O. — V nedeljo 23. decembra bo glavna letna seja društva Sv. Martina št. 44 ABZ. Prosi se vse člane, da bi se udeležili te seje; izvoliti se mora odbor za leto 1946. Kakor že veste, je sedaj zadnji čas za spremembo vašega certifikata. Vsi člani, ki imate certifikate narčta A, bi jih morali premeniti v narčrt AA ali kak drugi narčrt B C F D. Ti razredi so vsi dražji kakor A, nekaj malega se mora več plačati tudi v narčrtu AA. V kratkem času vas obiščem, pripravite vaše stare certifikate, da jih oddaste meni. Potem dobimo nove.

V decembru se pobira običajna naklada po dolarju in po 50c, kakor ste že zavarovani; ta naklada je, da se poravnajo društveni stroški.

Vrnili in častno odpušeni iz ameriške armade so še naslednji: Rudolf Ujcic, Joseph Okolish, Anthony Okolish, Joseph Zelle, Frank Mekina, Jack Verhotz, John Balant, Charles Zagar in John Cerne. Vsi so se srečno vrnili brez kakih poškodb. Dobrodošli! Teta štokljaja se je oglasila pri teh družinah: Mr. in Mrs. E. J. Onas hčerka (mati Mary Cerne); Mr. in Mrs. Edward Obreza, sinčka (mati Jennie Usnik); Mr. in Mrs. Louis Mertic Jr., sinčka; Mr. in Mrs. J. M. Novak, sinčka (mati Mary Prosen). Naše čestitke vsem! Vsi malčki so pa postali člani našega društva.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želim vsemu članstvu našega društva.

Jennie Okolish,
tajnica društva št. 44 ABZ.

Chicago, Ill. — Pri kegljanju dne 13. decembra ste dve skupini imeli srečo in napravili "Clean Sweep" in sicer Dr. Grillova skupina je napravila tri operacije na Zefranovem pogrebem zavodu, Hujanova gostilna je vzela vse tri vrtnice od Gottliebove cvetličarne, Liberty Bell je pa dvakrat pozvonil Spolarjevim hotelom. V posameznih igrah so bili najboljši: Max Bruckman 194, John Hujan in Frank Poupa vsak po 179, in Henry Kulick 176. V skupini treh iger pa: Max Bruckman 521, John Hujan 466 in Henry Kulick 456. V četrtek 20. decembra se bomo spoprijeli po sledečem redu: Dr. Grillova skupina proti Hujanovi gostilni, Liberty Bell proti Gottliebovi cvetličarni, Spolarjevi hoteli proti Zefranovemu pogrebem zavodu. Nekateri že sedaj prerokujejo zmago svoji skupini, toda drugi pa pravijo: Ne delaj račun brez krčmarja.

Sedaj pa želim poročati o glavni letni seji društva Liberty Bell, št. 70 ABZ, ki se je vršila v soboto 15. decembra. Društvena pravila so ostala po starem. Nekaj sprememb je pa pri odboru. Vsi odborniki so bili izvoljeni soglasno, ker so nominiranci odklanjali nominacijo, in za več uradov smo morali imeti ponovne nominacije. Kako se spreminjajo časi! Tudi podpisani sem imel namen iti v pokoj, toda ni se mi posrečilo. Izvoljen je sledeči odbor: Predsednik, Joseph Oblak; podpredsednik, John Hujan; tajnik in blagajnik, Anton Krapenc; zapisnikar, John Gottlieb; nadzorniki: Emil (Max) Bruckman, Louis Dolmovich Jr., in Andrew Stopar. Zdravniki: Dr. Frank T. Grill, dr. John Zavrtnik in dr. Jos. Ursich. Seje se bodo vršile po starem, vsako tretjo soboto v mesecu, v navadnem prostoru.

Vesel božič in srečno novo leto vsemu članstvu ABZ in čitateljem Nove Dobe!
John Gottlieb,
tajnik kegl. lige.

Ely, Minn. — Letna seja društva sv. Cirila in Metoda, št. 1 ABZ, se je vršila v nedeljo 9. decembra in je bil za leto 1945 izvoljen sledeči odbor: Charles Merhar, Sr., predsednik; Joseph Shikonja, Sr., podpredsednik; Frank Tomsich, Jr., tajnik; John Sayovitz, blagajnik; Joseph J. Peshel, zapisnikar; Joseph Shikonja, Jr., Gilbert Zbasnik in Anton Stefanich, Jr., nadzorniki. Zastopnika za minnesotsko federacijo društev ABZ sta Charles Merhar, Sr., in Frank Tomsich, Jr.; zastopnika za J. N. Dom pa Joseph J. Peshel in Joseph Shikonja, Sr. Mesečne seje v prihodnjem letu se bodo vršile kot dosedaj vsako drugo nedeljo v mesecu ob sedmih zvečer v običajnih prostorih.

Po seji so bila servirana okrepčila. Omeniti je vredno, da

se je izmed nad 400 odraslih članov društva udeležilo letne seje le malo število. Udeležba bi bila lahko boljša. Kot je razvidno iz imenika novega društvenega odbora, je tam nekaj novih imen, in sicer imen članov, ki so se vrnili iz vojaške službe. Na seji se je razpravljalo, da bi bilo priporočljivo, da se spet oživijo "Rangers", toda če mladi člani ne bodo prihajali na seje, bo težko kaj storiti v tem oziru. Bratski pozdrav! — Za društvo št. 1 ABZ: Frank Tomsich, Jr., tajnik.

Cleveland, O. — Na letni seji društva Ilirska Vila, št. 173 ABZ, je bil za leto 1946 izvoljen sledeči odbor: John Hrvatin, predsednik; Joseph Birk, podpredsednik; Frank Benigar, 1141 E. 66th St., tajnik; Steve Mejak, blagajnik; A. J. Terbovec, zapisnikar; Anton Primc, Andy Poklar in Frank Iskra, nadzorniki. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki v Clevelandu. Seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri popoldne v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Frank Benigar, tajnik.

San Francisco, Cal. — V ponedeljek zvečer 31. decembra priredi tukajšnji odbor Vseslovanov veliko veselico in slavnost "Starega leta večer" v tukajšnjem velikem San Francisco-Civic-Auditoriumu. Ves dobiček te priredbe bo enako razdeljen za pomoč ruskim, češkim in jugoslovanskim revnim ljudem v stari domovini.

Program, kateri bo bogate vsebine, se prične točno ob osmih zvečer. Na programu bodo: Ruski Balalayka orkester, Jugoslovanski Tamburica orkester ter število drugih veselih točk. Dobrozan in napreden radio-novičar in tolmač mednarodnih novic, Sidney Roger, bo predstavil in raztolmačil vsebino programa. Za pesalce bo igral unijski orkester, ki vsebuje 30 igralcev, pod vodstvom znanega artista Josepha Cizkovskya.

Slovinci iz San Franciscia in okolice so vladno vabljeni, da se sigurno udeležijo. V Civic-Auditoriumu je prostora za najmanj deset tisoč udeležencev. Naša dolžnost je, da ga napolnimo na ta večer in s tem pokazemo svetu našo slovansko solidarnost in željo za pomagati našim ubogim ljudem v stari domovini. Pridite in praznujte večer "starega leta" na "vseslovanski veselici".

V nedeljo dne 10. februarja 1946 pa priredi tukajšnji odbor bratovščine Sv. Vlahu program s plesno veselico v Scottish Rite Auditoriumu. Na programu, kateri se prične ob dveh popoldne, bo hrvatska-partizanska igra in število drugih točk. Dobiček od te priredbe tudi gre za pomoč našim v starem kraju.

Podružnica WRFASDD in tukajšnji odbor za American-Jugoslav War Relief Fund prosijo naše rojake in rojakinje za pomoč in ko-operacijo pri nabiranju oblike in drugih potrebščin za pomoč našim ljudem v stari domovini. Odbor nujno rabi številno prostovoljcev za šivanje oblike in za druga dela, tikajoča se pošiljanja potrebščin. Za vsa nadaljna pojasnila pokličite ATwater 2059 ali DOuglas 0800.

Želimo vsem našim somišljenikom vesele božične praznike in srečno novo leto. Na svidenje in starega leta večer v Civic Auditoriumu! — Za publikijski odsek: Anthony Kastelic.

Cleveland, O. — Člane in članice društva Krasni raj, št. 160 ABZ, obveščam, da je bilo na naši seji meseca novembra sklenjeno, da se mora letne seje v decembru udeležiti vsak član in članica odraslega oddelka našega društva. Kdor se omenjene

seje ne udeleži, plača 50 centov v društveno blagajno; izvzeti so le bolniki in vojaki. Naša letna seja se bo vršila v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave. in 109th St. v nedeljo 23. decembra ob 2. uri popoldne. Na omenjeni seji se bo volil odbor za prihodnje leto in urediti bo treba še druge zadeve, ki spadajo v področje letne seje. Sestrski pozdrav in na svidenje! — Za društvo št. 160 ABZ: Anna Ponikvar, tajnica.

Finleyville, Pa. — Člane društva Sv. Franciška, št. 148 ABZ, pozivam, da se gotovo udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 23. decembra. Seja se bo vršila v navadnih prostorih in se bo pričela ob 1. uri popoldne. Na tej seji bo več važnih zadev za rešiti, med njimi tudi izvoliti novi odbor za leto 1946. Podpisani ne bom mogel predsedništva sprejeti za v bodoče, ker imam tako delo, da mi to preprečuje. Torej, pridite vsi na sejo 23. decembra in izvolite odbor, ki bo mogel točno in v korist društva poslovati v bodoče. — Za društvo št. 148 ABZ: Frank Pernishek, predsednik.

Johnstown, Pa. — Vsi člani društva Planinski raj, št. 172 ABZ, so vabljeni, da se gotovo udeležijo seje, ki se bo vršila v nedeljo 23. decembra. Vršila se bo v navadnem prostoru in se bo pričela točno ob 1. uri popoldne. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da vsak, ki izostane od te seje, plača 50 centov v društveno blagajno. Nihče ni tako mlad, da ne bi vedel pomena letne seje, torej, naj pridajo na to vašno sejo vsi člani in članice. Nadzorniki so prošeni, da pred sejo pregledajo knjige. Na svidenje na seji v nedeljo 23. decembra! — Za društvo št. 172 ABZ: John Nachtigal, tajnik.

Detroit, Mich. — Člani in članice društva Triglav, št. 144 ABZ, so vladno vabljeni, da se gotovo udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 23. decembra. To bo zadnja seja v letu 1945 in na tej seji bo treba izvoliti odbor, ki bo vodil in upravljal društvo v bodočem letu.

Pozdrav vsem članom in članicam Ameriške bratske zveze ter vse najboljše za božič in novo leto!

Mike Bažor,
tajnik društva št. 144 ABZ.

Gowanda, N. Y. — Podpisani se želim tem potom iskreno zahvaliti glavnemu uradu Ameriške bratske zveze in društvu Sv. Jožefa, št. 89 ABZ, za točno izplačevanje podpor in končno posmrtnine za mojo nepozabno soprogo, ki je preminila po triletni bolezni. V sledjo tirtiosti vpriču nenadomestljive izgube to leto ne bom pošiljal običajnih sezonskih kartic, kar naj mi moji prijatelji oprostijo. Voščim pa tem potom vesele božične praznike in srečno novo leto osobju v glavnem uradu ABZ, osobju v uredništvu Nove Dobe, vsem glavnim in porotnim odbornikom in odbornicam, vsem članom in članicam društva št. 89 ABZ in vsemu članstvu Ameriške bratske zveze.

Charles Sternisha,
blagajnik in zapisnikar društva št. 89 ABZ.

Cleveland, O. — Božičnica Slovenske šole SND. — Učenci in učence šole S. N. Doma podajo v nedeljo, 23. decembra ob 3. uri popoldne v avditoriju, 6417 St. Clair Ave., krasen božični program z igro "Vrabei", v dveh dejanjih, (spisal Joseph Ribičič), s petjem, deklamacijami in drugim varijetnim programom, pod režijo učiteljice Mrs. Antoinette Simičič.

Po programu nastopi kot običajno tudi letos Miklavž, ki bo

(Dalje na 6. strani)

Janko N. Rogelj:

Jakčev božič v Ameriki

Akademični slikar Božidar Jakac je moj dobri in zvesti prijatelj že polnih 15 let. V Cleveland je prišel na dan 6. maja 1929. V Ameriki se je mudil preko dve leti.

O svojem romanju in delovanju v Ameriki je s pomočjo svojega dobrega prijatelja Mirana Jarca, pesnika in pisatelja, napisal knjigo "Odmevi rdeče zemlje."

Ko je okupator zasedel slovensko zemljo, sta se oba pridružila Osvobodilni fronti v Sloveniji. Jakac je preživel drugo svetovno vojno. V juliju ali v avgustu leta 1942, za časa glavne italijansko-nemške ofenzive je izgubil življenje Miran Jarc, eden najboljših slovenskih pesnikov.

S pesnikom Jarcem sva postala prijatelja na njegovem domu na Krtini, blizu Kamnika, ko sva ga z Jakacom obiskala leta 1938, ko sem bil na obisku v domovini. Z obema sem bil v dopisovanju, dokler se ni pričela vojna v Jugoslaviji. Oba sta mi proroško opisovala prihajajoče zlo, kako se pripravljata mladina in kaj bodo cilji onih, ki razumevajo to borbo, ko bo domovina postavljena na preiskušnjo.

Njima sem hvalečno še danes, da sem prav z lahko razumeval bojevanje Osvobodilne fronte in partizanskih oddelkov.

Kdo je umetnik Božidar Jakac?

Iz knjžice, ki je bila natiskana meseca novembra 1938, ob Jakčevi razstavi v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani, posnemam sledeče:

Božidar Jakac se je rodil 16. julija 1899 v Novem mestu, kjer je obiskaval gimnazijo, dovršil pa je realko v Idriji. Kot vojak je služil v svetovni vojni od leta 1917 do 1918, ter se udeležil bitke na Piavi. Od takrat so tudi prve risbe, ki jih je razstavil ravno pred 20 leti na XV. umetnostni razstavi, ki jo je priredil mojster Jakopič v svojem paviljonu oktobra in novembra leta 1918. Leta 1919 je odšel na akademijo v Prago, kjer je študiral pri J. Obrowskem in Fr. Thieleju, grafiko pa pri A. Brömseju. Med tem časom je večkrat prepotoval Nemčijo. Leta 1923 je dovršil akademijo z odličnim uspehom.

Leta 1925 je odšel za eno leto v Pariz in medtem obiskal prvič Tunizijo. Nato je poučeval risanje na drugi državni realni gimnaziji v Ljubljani, do drugega odhoda v Afriko leta 1928.

Leta 1929 se je napotil v Ameriko ter prepotoval Zedinjene države od Atlantika do Pacifika. Vrnil se je leta 1931 v domovino, kjer je izdal s sodelovanjem Mirana Jarca obsežni knjigi potnih spominov "Odmevi rdeče zemlje."

Naslednje leto je izdala Umetniška matica v Ljubljano njegovo monografijo v redakciji dr. K. Dobide. Potoval je mnogo po Jugoslaviji in večkrat po Italiji. Leta 1926 je preživel več mesecev na Norveškem in prišel preko Severnega rtiča do Kirkinesa.

Od leta 1932 živi stalno v Ljubljani. Slika zlasti pokrajine, zadnja leta se je pa posvetil tudi portretu. Portretiral je razen mnogih ofiциalnih osebnosti tudi kralja Petra II., kraljico Marijo in rajno rumunsko kraljico Marijo. Mnogo se je udeleževal kot grafik. Ilustriral je več pesniških zbirk, raznih mladinskih in drugih knjig. Sodeluje kot ilustrator pri večih revijah. Izdal je tudi leta 1932 prvo slovensko izvirno grafično mapo, Gradnikova "Pisma" v lesorezu.

Njegova dela vise v raznih galerijah, tako v ljubljanski Narodni galeriji, v Moderni galeriji v Zagrebu, v Banovinski galeriji v Splitu, v Art muzeju v Clevelandu, itd.

Koliko Jakčevih del je ostalo nedotaknjenih v Jugoslaviji? Izkori drugi svetovno vojno, je veliko vprašanje. V svojem zadnjem pismu je omenil, da so v Ljubljani uničili sovražniki vsa njegova dela.

To je Jakčeva življenjska pot do leta 1939.

Kakšno je Jakčevo duhovno življenje, pa lahko zasledite njegovo mišljenje in izpoved v spisu, katerega je napisal na dan 24. in 25. decembra 1929, v Hollywoodu, California, ki se glasi:

"Dan svetega večera. Toplo je prispevalo sonce preko Western Ave. in ves Hollywoodland z velikanskim svetlobnim napisom je žarel v zlatu.

"Mračen in silno potr sem brezicilno taval po Hollywood Blvd., da bi v gneči in vrvežu pozabil samega sebe.

"Ze je slo na tretjo uro popoldne, pa nič ni bilo podobno, da bo nočjo sveti večer.

"Sveti večer. Beseda, ki sega do srca. To ni zame samo verski praznik in ne samo morda sentimentalno čustvo, ne, vse več, vse več. Ta dan se razgiblje prav globoko v duši vse, kar je iz pravadnih časov pritrjeno tli v človeku kot usedlina silne zmagave luči nad temo. V takih trenutkih zakipi razpoloženje, ki ga človek ne more razložiti, ker je preveč lepo, da bi šlo v pustirazum, ker je preveč bolesteradostno, pa tako elementarno, kakor da je klic krvi . . .

"Prav zdaj se bliža v domovini polnoč. Kot da sem se vrnil zapoznel, blodni romar domov, vidim v duhu vse drage mi obraze v svetlobi gorečih svečic na božičnem drevesčku in pred jasticami. Vidim bolesteradostno mehko, v trpljenju razoran obraz svoje matere . . . bled ji je obraz, sivi lasje so tako pogosto vtakni . . . zasanjano in ljubo se ozirana name, da se kar zdrznem in stresem . . . in zbudim se v svetlobi californijskega dneva. O še bi sanjal, še in še. Vidim svoje ga očeta, ves je vase zaprt, mračen in brez besede. Vidim sestro, ki gleda mojo sliko na steni, nepokojna je in težke skrbi ji temnijo poglede. O, kje je čista svetločnona radost? *Začutil sem vonj kadila in sveč. Zaslišal sem veliki zvon kapiteljske cerkve, ki doni tako mogočno in blagoglasno med škripanjem snega pod nogami vernikov, ki se spešijo v jarki mesečini k polnočnici. Vse zveni v meni v opojno otožno pesem.

"Iz sanj me je zdrnil proseč glas srednje dobro oblečenega človeka.

"Prosim vas, ali mi daste za večerjo. Nimam . . . Prosim vas . . ."

"Vidim bližajočo se dlan, vidim obup na obrazu in zadzi se mi, da sem srečal svojega zrcalnega dvojnika. Nemiren drget mi je šel po telesu . . . V žepu sem imel poslednjih—50 centov.

"Kot iz dalje sem spet zaslišal bucanje orgel, ki izvabljajo hladnik iz njih čudovit baročni opoj. V bleščočem soju luči žari Tintorettova slika v velikem oltarju, valovi kadila se dvigajo ob zlatih ornatih, vsa cerkev je zveneča veličast, je vtlesnena hvalnica polnočni skrivnosti rodecnega se Boga . . .

"In vidim še sto in sto obrazov, ki sem jih vzljudil v življenju in ki jim želim v tej uri samo svetlo veselje.

"Nekdo je zahupal na cesti. Avto se je ustavil tik mene.

"Hej, Jakac, kam pa greš?" je zaklical List.

"Povsod in nikamor," sem mu odvrnil.

"Tedaj pa kar z menoj!" In že sva zadržala po dolgi ravni cesti.

"Zvečer sva se oglasila pri Jerinovi. Zbrali so se v sobi in kramljali. Otroci so se igrali z božičnimi darovi. Nač vsi mi je visela teža. Nič ni bilo čutiti svetločnone radosti. Ni bilo jaslice, ni bilo kadila, le čaše californijčana so imeli za priboljšek.

"Ustavila sva se še pri nekih Slovincih. Povsod so obujali spomine na lepe božiče v domovini, na baklje in sprevo v hleve in na skednje, na jaslice v kotu, na pisane prtiče in Svetega duha, ki je visel na stropu. Pa slastni kolači in tečni štruklji. O, vsa Amerika ne odtehta teh dobrot.

"In vse to smo zamenjali za tuj kruh. In kaj vse nas še čaka. Mračili so se jim obrazi, nič Božiča ni bilo pri njih. Žalosten je naš Božič—tako sem slišal povsod.

"Na cestah, po vrtovih bogatašev pa je žarelo tisoče in tisoče razkošnih drevesc.

"Minil je sveti večer. O, kako lepo je bilo pričakovanje, vse lepše kot doživetje, ali vendar je nekaj prišlo v srce. Po vseh težavah in razočaranjih zadnjih dni je dahnil v dušo čudežen mir.

"Na dan 25. decembra 1929. "Pozna noč. Truden sem, da komaj pišem.

"Čez dan sem bil pri Jerinovi. Peljal sem se mimo cerkve in rad bi se ustavil ali stroj je brnel dalje in dalje ter nas vlekel v sončni dan. Peljali smo se k Brosovim na farme, kjer smo se srečali tudi še z drugimi rojaki. Otroci so lovili z magnetnim trnkomo umetne ribice . . .

"Preko nas vseh je zavel duh zemlje in oživel podobe domovine in le njej so bili posvečeni pogovori.

"Po vožnji skoz čudovit, žareč večer smo se rojaki spet sešli v Los Angelesu. Otroci so kričali, dve dekletki skoro španškega tipa sta igrali 'šlagerje' na električni klavir. Tako čudno občutje se mi je zbudilo: dva svetovna se lomita drug ob drugem.

"O, domovina, trda si, ali tujina je še trša. Zobe moram stisniti, vsako občutje moram zadušiti v sebi, če hočem iti dalje, Bog ve kam dalje, pa—ali ni vse ena pot in ena bolest.

"Zdi se mi, da visi prekletstvo nad menoj kot nad vsemi, ki so moje krvi. Ali je tudi moja pot usmerjena tja, ko ji ne vem pravega konca? Ali res mora biti tako?

"Vse je tako zagonetno, tako čudno. In moja resnica teh dogodkov: samo še za večerjo imam—kaj potem? Kam? Kje bom našel pot do vsakdanjega življenja? Strašno mi je, ali vendar čutim v sebi moč in silo življenja, naprej hočem, pa če tudi skozi morje solza in trpljenja, pa če tudi ostane samo ena svetla ura—zasvetila bo mogočno, še naprej bo kazala v bodočnosti temo in vse bo spet mirno v meni.

"Sveta noč—blažena noč zveni iz harfe prav pod menoj. Duša se mi vije v krčeviti bolesti in klone v neskončni vdanoosti, kolena se upogibajo. Zemljo bi poljubil kot človek, ki se je ves razprostrl v popolno vdanost.

"O, mogočna pesem miru, v čem je skrivnost tvoje moči? "Tiše in tiše se izvijajo iz tresočih se strun glasovi svete pesmi ljubezni. Kako daleč je moj dom, kako daleč sem proč od ljubezni, od vsega, kar daje čisto radost.

"Sam sem, razočaran, truden romar z globoko bolestjo v duši. Čudna, čudna so moja pota."

To je Jakčeva globoka in verna izpoved, to so besede iz njegovega nemirnega srca, ki je čutilo in tipalo v daljave in širine naše slovenske bitnosti. Saj svojo knjigo zaključuje:

"V dne, ko so postavili Ivanu Cankarju, najglobljemu Slovencu, spomenik, veje preko naše zemlje tuj veter. Ali smo še dovolj zdravi, da se bomo uprli njegovim valovom?"

Te besede so tudi odgovor na vprašanje: Zakaj je Božidar Jakac stopil na pot, ki ga je peljala v partizane.

On je dosegel svoj cilj. In v tem cilju je našel tudi pogrešani božični mir.

ANTON OKOLISH:

Sezonske misli

Letošnji božični prazniki nam prinašajo zelo različne počutke. Vesele in žalostne. Vesele zato, ker smo dočakali prenehanje klanja in mučenja ljudi v Evropi, započeto po nemških krvnikih, kateri točasno prejemale tisočkrat zasluženo plačilo. Veselimo se posebno zato, ker se je naša velika Amerika otresla japonskega in nemškega barbarstva. Veselimo se, ker mir in dobra volja ljudem na zemlji prihaja polagoma tudi k našemu milemu slovenskemu narodu v Evropi, potem ko so od vseh strani začeli vdirati v njegovo zemljo sovražniki dne 6. aprila 1941, in ga skušali popolnoma uničiti.

Veselimo se vsi tisti, ki smo bili toliko srečni, da so se naši sinovi vrnili domov iz raznih delov sveta, zdravi in nepohabljeni.

Na drugi strani pa bodo občutili bolj kot kdaj prej žalost ravno ob božičnih praznikih tisti nesrečniki, katerih up, da se bodo ob božičnem drevescu letos zopet skupaj zbrali s svojimi sinovi, se ni uresničil.

Grenijo nam mnogokaterim tudi pisma, katera smo začeli prejemati iz stare domovine, katera nam namesto veselja solzi jo oči, ko čitamo, da je mater, očeta, brata, sestro umorila vojna, direkto ali razmere povzročene po vojni. Grenijo nam veselje nadalje tudi vedno bolj pogoste in detajlirane vesti o bratormorstvu med slovenskim narodom v starem kraju.

Up na splošno vesele božične praznike v bodočnosti, ko bode mir in dobra volja med ljudmi na zemlji, pa nam daje pripravnost narodov sveta, seči si v roke prijateljsko in ne z orožjem v rokah, in do katere pripravnosti je največ pripomogel naš pokojni, veliki in nepozabni F. D. Roosevelt. Up na dobro voljo in mir med ljudmi na zemlji nam dajejo tudi naši krvni bratje Rusi, kateri so kot še noben narod v zgodovini človeštva izšli iz grozot vojne in opustošenja njih domov, močnejši, spoštovani in kot velika sila k dosegi miru in dobre volje med ljudmi na zemlji!

DOPISI

(Nadaljevanje s 5. strani)

razdelil darove naslovljencem, mladim in starim. Zato se apelira na vse, ki želite koga obdarovati potom Miklavža v S. N. Domu, da prinesete zavoje pravočasno v urad tajnika S. N. Doma, 6409 St. Clair Ave. Miklavž bo z veseljem razdelil vse dostavljene darove naslovljencem.

To je običajna letna božičnica, od katere je šola doberšen del odvisna. Ima dvojen namen, in sicer, da okrepi blagajno Slovenske šole SND in pa da učenci pokažejo javnosti, da so se nekaj naučili, kar bo njim in nam prav prišlo v bodočnosti.

Slovenska šola je temelj vsemu slovenskemu gibanju tukaj. Ako ne bomo negovali šole in vzgojili naraščajca, ki bo znal naš jezik, bomo mnogo prej izginiti, kot pa če imamo vsaj nekaj izvežbane mladine med seboj, ki bodo za nami prevzeli društvene urade, vodili naše Narodne domove in druge ustanove. Zato je zelo važno, da z vso resnostjo negujemo Slovensko šolo SND in ji pridobimo še več učencev, čimveč mogoče, tembolje za vse. Pouk se vrši vsako soboto, in sicer dopoldne od 10. do 12. in popoldne od 1. do 3., v št. 2 dvorani, vhod na 6417 St. Clair Ave. Oba razreda poučuje Mrs. Antoinette Simičič.

V imenu Slovenske šole SND, naše mladine, vas vse vljudno vabimo na božično predstavo. Obenem pa se želimo zahvaliti društvom, ki so jim bile posla-

ne vstopnice, ki so se tako lepo potrudila in razprodala večinomoma vse dostavljene listke. Prav lepa vam hvala za vašo naklonjenost. Ostajam za Slovensko šolo SND, vaš,

Erazem Gorshe, tajnik.

Chicago, Ill.—Ponovno se obračamo na slovensko javnost v Chicagu in okolici s prošnjo, da kdor ima še kaj porabne obleke in obuval, da daruje za naše brate in sestre v stari domovini, kateri nujno potrebujejo naše pomoči. Ni potrebno poudarjati, kako veliki reveži so, to javno govorijo njih pisma, katere čitate dnevno v naših časopisih. Kdor nima srce iz kamna, ta bo dal, kar premore.

Prinesite rabno in izčiščeno obleko in obuvalo v Slovenski Delavski Center, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Slučajno pa, da imate več obleke, pa pokličite telefonsko številko: Rockwell 2864, pa bomo prišli na dom iskat. Obleko in obuvala lahko pustite tudi pri Louis Moharju na naslovu 2048 West 21st St., ali pa pri Mrs. Helen Kušar, 1936 S. Kenelworth Ave., Berwyn, Ill.

Važno je tudi to, da bo kampanja trajala samo ta mesec, nato se bo vse uredilo in poslalo na pristojno mesto. Zato se ta mesec požurite in prinesite, kar imate na razpolago, nagovorite svoje znance in prijatelje ali pa tujce, da kaj darujejo za naš narod, kateri se je herojsko boril in doprinesel velikanske žrtve. Za vsak najmanjši dar vam bodo hvaležni, zato naj ne gre ta apel mimo vaših oči, da bi se ne dotaknil srca. Naj odločuje vaš plemenitost do ubožnega naroda.—Za rešitni odbor postojanke št. 25 SANS:

Louis Zorko, predsednik; Frank Alesh, tajnik; Louis Mohar, blagajnik.

Pittsburgh, Pa.—Z nekaterimi članicami društva št. 182 ABZ se nismo videle že dolgo časa. Upam pa, da se večina odloči, in da se spet snidemo na letni seji. Seja se ta mesec ne bo vršila četrti tork, kakor se vršijo običajne mesečne seje, ampak se bo vršila v CETRTEK

27. decembra. Vršila se bo v navadnih zborovalnih prostorih, na domu tajnice, 4917 Hatfield St., in se bo pričela ob 8. uri zvečer.

Lepo bi bilo, da pridejo na to sejo vse članice in da privedejo s seboj nekaj kandidatov za mladinski oddelek. Predsednica in tajnica društva sta se odločili, da mora naše društvo ob zaključku kampanje biti med prvimi. Dosedaj smo se že mnogo potrudile in treba se še bo potruditi nam vsem, če bomo hotele v Pittsburghu prekositi Rock Springs. Do sedaj so tam še spredaj, kolikor nam je znano. Toda, še ni vseh dni konec, in do 31. decembra, ko se kampanja zaključuje, lahko še mnogo storimo. Sosestre, potrudite se in privedite s seboj na letno sejo 27. decembra vsaj ducat ali dva novih mladinskih članov.

Članice so tudi prošene, da naj bodo ta mesec točne s plačili asesmentov; če je katera kaj zadaj, naj poravna, da bodo ob zaključku leta računani v redu. Na letni seji bomo tudi izvolile odbor za leto 1946 in uredile še druge zadeve, ki spadajo na to sejo. Bo dovolj dela za ves večer.

Ko bodo uradne zadeve zaključene, bomo pa za oddih komodno razpravljale, kaj bomo storile z vsekampanjsko nagrado, če jo dobimo, če namreč izidemo iz celoletne kampanje med prvimi. "Če" je zelo pomembna beseda, dasi je kratka. Ampak "če" vse članice porabimo te zadnje dneve decembra z vpisovanjem članov v mladinski oddelek, bo odpadel drugi "če", namreč "če" bomo kvalificirale za nagrado. Na svidenje! — Za društvo št. 182 ABZ:

Mary L. Bodack, tajnica.

Finleyville, Pa.—Vsi člani in članice društva Sv. Frančiška, št. 148 ABZ, so vljudno vabljeni, da se udeležijo letne seje, ki se bo vršila v nedeljo 23. decembra. Seja se bo vršila v Slovenskem domu v Hackettu, Pa., in da se spet pričela ob 1. uri popoldne. Na tej seji bo treba izvoliti odbor za prihodnje leto in rešiti še druge važne zadeve, ki spadajo v program letne seje.

Podpisani bi rad odložil tajništvo, ker letos je prihajalo skorovo vse delo samo na tajnika. Člani, ki navadno ne posejajo mesečnih sej, naj bi prišli vsaj na letno sejo 23. decembra, ker ta seja je najbolj važna v letu. K sklepu voščim vsem članom in članicam vesele božične praznike in srečno novo leto. — Za društvo št. 148 ABZ:

Anton Mikec, tajnik.

Voščilo

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsehkozi želim glavnim uradnikom in uradnicam, članicam društva "Jutrarnja zvezda," št. 137 ABZ, vsemu članstvu ABZ in vsem čitateljem Nove Dobe.

MARY BRADAČ, 3. nadzornica društva št. 137 ABZ.

Pošiljanje denarja

Denar se zopet lahko pošlje v Jugoslavijo, Italijo itd. Denar se izplačuje po kurzu one dežele, kamor je namenjen. Novi jugoslovanski kurz je približno 50 dinarjev za dolar.

Pošiljatve se nakazujejo po navadni pošti, po zračni pošti ali po brzojavu.

Pri pošiljkah od \$10 do \$50 je stroškov: za navadno pošto \$1.25, za zračno pošto \$1.55, a za brzojav \$3.75.

Pri pošiljkah nad \$50 do \$100 so stroški sledeči: za navadno pošto \$1.50, za zračno pošto \$1.80, a za brzojav \$3.75.

Ako rabite pojasnila za pošiljanje paketov, nam tudi lahko pišete.

LEO ZAKRAJSEK
GENERAL TRAVEL
SERVICE, Inc.
302 East 72nd Street,
New York 21, N. Y.

VLOGE
v tej posojilnici
zavarovane do \$5,000.00 po Federal
Savings & Loan Insurance Corporation,
Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in društvene
vloge
LIBERALNE OBRETI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue. HEad. 5670

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

TUNE IN "THE TELEPHONE HOUR" Mondays at 9 P. M. • WTAM • WLW • WSPD • WHIZ • WLOK